

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**DĖL BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2020 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ
FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO
VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO IR TURTO NAUDOJIMO AUDITO
REZULTATŲ**

2021 m. liepos 14 d. Nr. K14-4

Su audito ataskaita galima susipažinti
Biržų rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu www.birzai.lt

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI.....	3
SANTRAUKA.....	4
Rekomendacijos.....	6
IŽANGA.....	8
AUDITO REZULTATAI.....	11
1. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ VERTINIMAS.....	11
1.1 Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų.....	11
1.2 Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų klaidų, bet pastebėjimų turėjome.....	17
2. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO IR KITŲ PINIGINIŲ IŠTEKLIŲ VERTINIMAS.....	17
2.1. Pagrindiniai Savivaldybės biudžeto vykdymo rodikliai	17
3. SAVIVALDYBĖS LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS.....	25
Personalo valdymo srityje trūksta vidaus kontrolės	25
Apskaičiuojant darbo užmokestį nustatyti neatitikimai.....	26
Netinkamas automobilio vairuotojų komandiruočių teisinis reglamentavimas ir apmokėjimas.....	27
Savivaldybė nėra patvirtinusi pareigybių sąrašo ir tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo savivaldybės įmonėse, viešosiose įstaigose taisyklių.....	28
Pastebėjimai dėl kitų neformaliojo vaikų švietimo teikėjų mokinių paslaugų organizavimo ir finansavimo.....	28
Nėra užtikrinamas visų vietinių rinkliavų administravimas ir kontrolė.....	30
Savivaldybės nekilnojamojo turto valdyme nustatyti ir neištaisyti trūkumai.....	32
Vis dar didelė dalis vietinės reikšmės keliams (gatvėms) nėra atlikti kadastriniai matavimai ir teisiškai įregistruoti.....	34
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS.....	35
PRIEDAI.....	38

PAGRINDINIAI FAKTAI

81,0 mln. Eur

- yra savivaldybės turto

7,5 mln. Eur

- yra savivaldybės įsipareigojimų

31,9 mln. Eur

- yra savivaldybės biudžeto pajamų

32,8 mln. Eur

- yra savivaldybės biudžeto išlaidų

34 VSS duomenys konsoliduoti KFAR

32 VSS duomenys konsoliduoti BVAR

nuo 2016 m. nustatome reikšmingų
finansinių ataskaitų rinkinio duomenų iškraipymų

nuo 2016 m. biudžeto vykdymo ataskaitos
visais reikšmingais atvejais teisingos

SANTRAUKA

Audito tikslas ir apimtis

Vykdydama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo¹, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo², Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo³ nuostatas, Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Kontrolės ir audito tarnyba) atliko Biržų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybės) 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio⁴ – Savivaldybės biudžetinių įstaigų, Savivaldybės išteklių fondų ir kitų Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinio, parengto kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinio ataskaitų rinkinio, ir Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kuriame pateikiami Savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys, ir Savivaldybės biudžeto ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditą.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁵, Tarptautinius audito standartus⁶. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių duomenų pareiškia audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“ (ataskaitos 38 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINYS

1. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų

2020 metais buvo patikslinti duomenys apie turtą, tačiau dėl subjektų apskaitoje likusių neištaisytų ankstesnių auditų metu nustatytų iškraipymų, Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys dar neparodo teisingos Savivaldybei priklausančio turto, įsipareigojimų ir sąnaudų vertės, nes:

- netiksli infrastruktūros ir kitų statinių apskaita;
- vis dar neapskaityti visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės;
- neperduoti vandentiekio, nuotekų ir paviršinių nuotekų tinklai;
- netiksli Nekilnojamųjų kultūros vertybių apskaita;
- apskaitoje neteisingai užregistruotos sąnaudos;
- ne visas biologinis turtas įteisintas ir užregistruotas;
- ne visi užbaigti objektai iškelti iš turto grupės „Nebaigta statyba“;

¹ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas, 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais); 27 str. 1 d., 9 d. 10 p.

² Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais); 30 str. 1 d.

³ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990 m. liepos 30 d. Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais) 37 str. 1, 3 d.

⁴ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007 m. birželio 26 d. Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais); 2 str. 17 d.

⁵ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymas Nr. V-26 (aktuali redakcija nuo 2017-09-27)

⁶ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://lar.lt/www/new/page.php?326>).

- dalis turto ir įsipareigojimų apskaitos duomenys nepagrįsti inventorizacija;
- ne visi VSS apskaičiavo atidėjinius.

2. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų klaidų, bet pastebėjimų turėjome

2020 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis, iš kurių jis sudarytas, tačiau audito metu nustatėme, kad neišvengta klaidų Mokėtinų sumų ataskaitoje – metų pabaigoje neturint pateisinančiųjų buhalterinių dokumentų į mokėtinų sumų ataskaitą už prekes ir paslaugas įtraukta išlaidų už 20,9 tūkst. Eur.

SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO IR KITŲ PINIGINIŲ IŠTEKLIŲ VERTINIMAS

Pagrindiniai Savivaldybės biudžeto vykdymo rodikliai

Savivaldybės biudžeto 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaitos 1-sav. duomenimis, lėšų likutis sudarė 1688,1 tūkst. Eur. Pagrindinės biudžeto sąskaitos likutis – 1173,8 tūkst. Eur, ES projektų lėšų sąskaitos likutis – 85,6 tūkst. Eur, aplinkos apsaugos programos sąskaitoje lėšų likutis – 49,1 tūkst. Eur. Savivaldybės biudžetinių įstaigų sąskaitose likusios nepanaudotos Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos iš valstybės biudžeto 379,6 tūkst. Eur, kurios įtrauktos į apyvartinių lėšų likutį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Savivaldybės tarybos sprendimais 2020 metų Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų planas tikslintas devyniuose Savivaldybės tarybos posėdžiuose, pajamos padidintos 546,5 tūkst. Eur ir sudarė 31 912,8 tūkst. Eur. Tai atitinka Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (Forma Nr. 1-sav.) patikslinto biudžeto pajamų plano duomenis – 31 912,8 tūkst. Eur, finansinių įsipareigojimų prisiėmimo pajamos – 869,4 tūkst. Eur bei praėjusių metų lėšų likutis – 1757,9 tūkst. Eur; asignavimų planas – 34 140,1 tūkst. Eur ir paskirstyti: išlaidoms 27 690,6 tūkst. Eur (iš jų: darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui 16 635,6 tūkst. Eur), turtui įsigyti – 5 922,7 tūkst. Eur bei finansinių įsipareigojimų vykdymo išlaidos 526,8 tūkst. Eur (paskoloms grąžinti).

Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai 2020 metais išaugo 337,3 tūkst. Eur. Metų pradžioje Savivaldybės skolinių įsipareigojimų likutis sudarė 3 845,4 tūkst. Eur, pabaigoje – 3 896,7 tūkst. Eur, iš jų trumpalaikių paskolų 400,0 tūkst. Eur. Paskolų gauta 1064,1 tūkst. Eur, iš jų ilgalaikių paskolų projektams vykdyti 464,1 tūkst., trumpalaikių paskolų 600,0 tūkst. Eur, grąžinta ilgalaikių paskolų 526,8 tūkst. Eur, trumpalaikių – 200,0 tūkst. Eur.

LĖŠŲ IR TURTO NAUDOJIMO TEISĖTUMO VERTINIMAS

Vertinant Savivaldybės turto ir lėšų naudojimo teisėtumą, nustatėme, kad kai kuriose srityse nepakankama vidaus kontrolė, įskaitant finansų kontrolę, kuri turi užtikrinti, kad įstaigų veikla būtų vykdoma įstatymų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka, Savivaldybės turtas bei įsipareigojimai tretiesiems asmenims būtų apsaugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ir kitų neteisėtų veikų, būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principų, o informacija apie įstaigos finansinę ir kitą veiklą būtų gaunama laiku ir teisinga, bei būtų naudojama tikslios ir patikimos finansinės atskaitomybės sudarymui:

- personalo valdymo srityje trūksta vidaus kontrolės;
- apskaičiuojant darbo užmokestį nustatytos neatitiktys;
- netinkamas komandiruočių įforminimas;

- Savivaldybė nėra patvirtinusi pareigybių sąrašo ir tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo savivaldybės įmonėse, viešosiose įstaigose taisyklių;
- teikti pastebėjimai dėl kitų neformaliojo vaikų švietimo teikėjų mokinių paslaugų organizavimo ir finansavimo;
- nėra užtikrintas visų vietinių rinkliavų administravimas ir kontrolė;
- Savivaldybės nekilnojamojo turto valdyme nustatyti ir neištaisyti trūkumai;
- vis dar didelė dalis vietinės reikšmės kelių (gatvių), kuriems nėra atlikti kadastriniai matavimai ir teisiškai įregistruoti.

REKOMENDACIJOS

Biržų rajono savivaldybės biudžetinėms įstaigoms, kuriose atlikome audito procedūras, teikėme rekomendacijas dėl apskaitos klaidų taisymo, ataskaitų duomenų tikslinimo, sprendimų dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo užtikrinimo priėmimo žodžiu ir raštu.

Pažymime, kad įstaigos dalį rekomendacijų įgyvendino audito metu. Su visų audituotų subjektų vadovais, apskaitos ir kitais atsakingais darbuotojais aptarėme audito procedūrų rezultatus, įstaigos pateikė rekomendacijų įgyvendinimo planus – numatomas priemones rekomendacijoms vykdyti ir jų vykdymo terminus.

Rekomendacijos Savivaldybės administracijos direktoriui:

1. Buhalterinėje apskaitoje priskirti ir registruoti pagrindines veiklos sąnaudas, vadovaujantis 11-ojo VSAFAS nuostatomis (ataskaitos 8-10 p.).
2. Teikti Tarybai tikslinti Biržų rajono tarybos 1998 m. balandžio 10 d. sprendimą Nr. 34 „Dėl paplūdimių (pliažų), parkų ir skverų“ (ataskaitos 12 p.).
3. Užtikrinti, kad Inventorizacija būtų atlikta laiku, apskaitos duomenys būtų pagrįsti turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis (ataskaitos 17 p.).
4. Apskaičiuoti ir užregistruoti buhalterinėje apskaitoje atidėjinius, susijusius su darbo santykiais, vadovaujantis 18-uoju VSAFAS (ataskaitos 18 p.).
5. Atsižvelgus į surenkamas pajamas, tikslinti Savivaldybės biudžetą (ataskaitos 26–28 p.).
6. Kontroliuoti, kad asignavimų valdytojų metų pradžios įsiskolinimai (mokėtinų sumų) neviršytų metų pabaigos įsiskolinimų (ataskaitos 37 p.).
7. Spręsti klausimą dėl Savivaldybės administracijos automobilio vairuotojų komandiruočių teisinio reglamentavimo ir apmokėjimo (ataskaitos 43 p.).
8. Nustatyti Savivaldybės įmonių, viešųjų įstaigų, kurių dalininkas (ar savininkas) yra savivaldybės institucija, vadovaujančiųjų darbuotojų, turinčių teisę naudotis tarnybiniais lengvaisiais automobiliais, pareigybių sąrašą ir tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo savivaldybės įmonėse, viešosiose įstaigose taisykles (ataskaitos 44 p.).
9. NVŠ programas vertinti vadovaujantis Neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos apraše nustatyto periodiškumo reikalavimo (ataskaitos 46 p.).
10. Užtikrinti, kad didinant ar mažinant NVŠ lėšų sumą vienam NVŠ programoje dalyvaujančiam vaikui, ji būtų pagrįsta. Skiriant didesnę finansavimą aptarti aukštesnius NVŠ programos vykdymo kokybinius ir (ar) kiekybinius rodiklius. Užtikrinti, kad būtų laikomasi NVŠ tvarkos aprašo nustatytos rekomendacijos (ataskaitos 48 p.).
11. Nustatyti maksimalų vaikų skaičių NVŠ programos įgyvendinimo grupėse (ataskaitos 48 p.).
12. Vykdyti Neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo reikalavimus dėl viešinimo (ataskaitos 49 p.).

13. Tinkamai reglamentuoti ir kontroliuoti, kad vietinė rinkliava už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje būtų vykdoma (ataskaitos 52 p.).
14. Patikslinti Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintą Savivaldybės teikiamų administracinių paslaugų sąrašą (ataskaitos 53 p.).

Savivaldybės administracija Kontrolės ir audito tarnybai 2021 m. liepos 14 d. raštu Nr. SN-1013 pateikė, kad pastabų dėl audito projekto neturi bei pateikė rekomendacijų įgyvendinimo planą.

Vykdydama Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo⁷ reikalavimą prižiūrėti, kaip valdomas ir naudojamas savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas savivaldybės turtas, kaip vykdomas Biržų rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai, bei privalėdama teikti Savivaldybės tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo, Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba (toliau – Tarnyba) atliko Biržų savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio⁸ – Savivaldybės biudžetinių įstaigų, Savivaldybės išteklių fondų ir kitų Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinio, parengto kaip vieno viešojo sektoriaus subjekto finansinio ataskaitų rinkinio ir Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kuriame pateikiami Savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys, – auditą.

Audito tikslas įvertinti:

- biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių 2020 metų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- konsoliduotų finansinių ataskaitų rinkinių 2020 metų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą per 2020 metus.

Audito subjektas – Biržų rajono savivaldybė.

Audituojamas laikotarpis – 2020 metai.

Auditą atliko Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos kontrolierė Žaneta Eriksonienė ir vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė⁹.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų pareiškiama audito išvadoje.

Audito ataskaita teikiama Savivaldybės tarybai, Savivaldybės merui ir Savivaldybės administracijos direktoriui.

Savivaldybės tarybos kompetencija

Savivaldybės taryba tvirtina, o esant reikalui tikslina Savivaldybės biudžetą, tvirtina Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinius, priima sprendimus dėl disponavimo Savivaldybei nuosavybės teise priklausančiu ir valstybės perduotu turtu, nustato šio Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką¹⁰.

Savivaldybės administracijos kompetencija

Savivaldybės administracija, remdamasi įstatymais, Seimo patvirtintais savivaldybių biudžetų finansiniais rodikliais, Vyriausybės patvirtintomis biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklėmis, valstybinės statistikos duomenimis, patvirtintais Savivaldybės strateginio planavimo dokumentais, taip pat Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų programomis ir jų sąmatų projektais, parengia

⁷ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais) 27 str. 1 d.

⁸ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais); 2 str. 17 d.

⁹ Savivaldybės kontrolieriaus 2020 m. rugsėjo 8 d. pavedimas Nr. K7-5.

¹⁰ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 16 str. 2 d. 15, 17, 26, 27 p.

Savivaldybės biudžeto projektą ir teikia Savivaldybės tarybai tvirtinti¹¹; organizuoja Savivaldybės biudžeto kasos operacijų vykdymą¹²; įstatymų nustatyta tvarka organizuoja Savivaldybės biudžeto pajamų, išlaidų ir kitų piniginių išteklių buhalterinės apskaitos tvarkymą, organizuoja ir kontroliuoja Savivaldybės turto valdymą ir naudojimą¹³; rengia Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį ir ne vėliau kaip iki kitų metų gegužės 31 dienos Savivaldybės metinį konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį pateikia Kontrolės ir audito tarnybai¹⁴. Savivaldybės administracijos direktorius Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka administruoja Savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuoja Savivaldybės biudžeto vykdymą ir atsako už Savivaldybės ūkinę ir finansinę veiklą, administruoja Savivaldybės turtą¹⁵.

Konsoliduojami subjektai

Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys (toliau – Savivaldybės KFAR) – Savivaldybės biudžetinių įstaigų, Savivaldybės viešųjų įstaigų ir Savivaldybės išdo finansinių ataskaitų rinkiniai, sujungti viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų nustatyta tvarka ir teikiami kaip vienas viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų rinkinys¹⁶. Visi viešojo sektoriaus subjektai buhalterinę apskaitą turi tvarkyti pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS). Jų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje (toliau – VSAKIS). II lygio Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys sudaromas konsolidavus III lygio viešojo sektoriaus subjektų (toliau – VSS) finansines ataskaitas. Visi 2020 m. konsolidavimo procese dalyvaujantys VSS nurodyti finansų ministro įsakymu¹⁷ patvirtintoje konsolidavimo schemoje. Vadovaujantis ja, į 2020 metų Savivaldybės KFAR įtrauktos 34 Savivaldybės kontroliuojamų VSS finansinės ataskaitos, iš jų 29 biudžetinės įstaigos, 4 viešosios įstaigos ir Savivaldybės išdas (1 pav.). Taip pat rinkinyje atvaizduotas finansinis turtas, kurį sudaro Savivaldybei priklausantis šių bendrovių nuosavas kapitalas: 1 valstybės įmonė, kurioje viešojo sektoriaus subjektas įgyvendina įmonės savininko teises ir pareigas; 5 kontroliuojamos akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės; 1 asocijuotasis subjektas; 1 kitas subjektas.

Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį rengia Savivaldybės administracija, remdamasi Savivaldybės biudžeto apskaitos duomenimis – į Savivaldybės biudžetą gautų pajamų ir Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojų pateiktais biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniais¹⁸. 2019 m. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys sudarytas iš 32 asignavimų valdytojų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių (1 pav.).

¹¹ Biudžeto sandaros įstatymas, 1990-11-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 26 str. 1, 2 d., 35 str. 4 d.

¹² Biudžeto sandaros įstatymas, 1990-11-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 4 d.

¹³ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 30 str. 2 d. 3 p.

¹⁴ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 23 str. 5 d., 32 str. 4 d.

¹⁵ Vietos savivaldos įstatymas 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 29 str. 8 d. 5 p.

¹⁶ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 31 d.

¹⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. 1K-438 „Dėl 2020 metų konsolidavimo kalendoriaus patvirtinimo“.

¹⁸ Biudžeto sandaros įstatymas, 1990-11-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 35 str. 4 d.

1 pav. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniai

Savivaldybės biudžeto paskirtis

Savivaldybės biudžetas – savarankiškas, Savivaldybės tarybos patvirtintas Savivaldybės biudžeto pajamų ir asignavimų planas biudžetiniams metams. Savivaldybių biudžetų lėšos gali būti naudojamos tik savivaldybių funkcijoms: savivaldybių tarybų ar jų vykdomųjų institucijų patvirtintiems savivaldybių planavimo dokumentams įgyvendinti, biudžetinėms įstaigoms išlaikyti ir viešųjų paslaugų teikimui organizuoti. Lėšos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skiriamos iš valstybės biudžeto arba valstybės piniginių fondų ir perduodamos savivaldybėms kaip specialioji tikslinė dotacija¹⁹.

2020 metais Savivaldybės taryba patvirtino Savivaldybės biudžetą, kuriuo buvo patvirtintos 2020 metų Savivaldybės biudžeto pajamos ir asignavimai. Už programų vykdymą, programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą atsako biudžeto asignavimų valdytojai²⁰.

¹⁹ Vietos savivaldos įstatymas, 1994-07-07 Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais), 50 str. 3 ir 7 d.

²⁰ Biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 7 str.

AUDITO REZULTATAI

1. SAVIVALDYBĖS KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO VERTINIMAS

Savivaldybės KFAR rengiamas konsolidavus žemesniojo lygio VSS finansines ataskaitas. Tarnyba, audituodama 2016, 2017, 2018 ir 2019 metų VSS finansines ataskaitas, kurios buvo konsoliduotos į VSAKIS, nustatė klaidų ir neatitikčių, turėjusių įtakos 2016, 2017, 2018 ir 2019 metų savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumui. Reikšmingiausios klaidos buvo nustatytos savivaldybės administracijoje ilgalaikio turto apskaitos srityje. Rekomendacijos dėl nustatytų klaidų buvo pateiktos raštuose ir finansinio ir teisėtumo audito ataskaitoje.

1.1. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje yra reikšmingų netikslumų

1. Nustatytų iškraipymų, kuriuos galėjome patikimai įvertinti (aiški klaida), sumos nėra reikšmingos ir kasmet mažėja, tačiau vis dar išlieka didelis mastas sumų, kurių teisingumo dėl įvairių priežasčių negalima buvo patvirtinti. Galime išskirti šias pagrindines klaidų rūšis: reikšmingi iškraipymai ilgalaikio turto apskaitos srityje, netinkamas sąnaudų pripažinimas bei grupavimas, neįsitikinama turto ir įsipareigojimų buvimu, daromos kitos pavienės klaidos.

Reikšminga duomenų dalis apie Savivaldybės turtą vis dar nepatikima

2. Stebime pažangą apskaitant savivaldybės turtą, tačiau reikšminga duomenų dalis apie jį vis dar nepatikima. Savivaldybės KFAR, parengtas pagal galiojančius teisės aktus, neparodo teisingos Savivaldybei priklausančio turto vertės, nes subjektų apskaitoje nebuvo ištaisyti ankstesnių auditų metu nustatyti iškraipymai.

Netiksli infrastruktūros ir kiti statinių apskaita

3. Dėl netinkamos vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaitos, jų inventorizacijos, dėl UAB „Biržų vandenys“ neperduotų vandentiekio, nuotekų ir paviršinių nuotekų tinklų nebuvo galimybės įsitikinti, kad konsoliduotosios Finansinės būklės ataskaitos pagal 2020-12-31 duomenis, eilutės „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ (30 789,13 tūkst. Eur), „Finansavimo sumos“ (38 350,68 tūkst. Eur) bei „Sukauptas perviršis ar deficitas“ (30 654,68 tūkst. Eur) yra tikros ir teisingos.

Vis dar neapskaityti visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės

4. Atliekant auditus ankstesniais metais, buvo nustatyta, kad Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaita nėra teisinga. Buhalterinės apskaitos duomenys neatitiko Biržų rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašų (toliau – Kelių sąrašai) duomenų, ilgalaikio turto kortelėse nebuvo nurodoma, kokie kelio elementai yra apskaityti kaip sudėtinės kelio dalys. Vietinės reikšmės kelių ir gatvių likučiai – 5 804,11 tūkst. Eur nėra tikslūs.

Neapskaityti visi vietinės reikšmės keliai ir gatvės

Nuo 2018 metų vis dar nepatikslingi Biržų miesto vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių) ir Vabalninko miesto vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių) sąrašai. Rekomendacija tikslinti minėtus sąrašus buvo pateikta 2019 m. Biržų rajono tarybos sprendimu²¹ patvirtintas Biržų rajono savivaldybės kaimiškųjų vietovių vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių), nesutampančių su numerius turinčiais vietinės reikšmės viešaisiais keliais, sąrašas per 2020

²¹ Biržų rajono tarybos 2018 m. gruodžio 20 d. sprendimas Nr. T-249 „Dėl Biržų rajono savivaldybės vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių) sąrašų patvirtinimo“.

m. patikslintas nebuvo, rekomendacijos įgyvendinimo terminas atidėtas iki 2021 m. gruodžio 31 d.

Patikrinus Biržų miesto vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių) sąrašą su buhalterinės apskaitos duomenimis, nustatyta, kad į buhalterinę apskaitą vis dar neįtrauktos 47 Biržų miesto gatvės, ne visi duomenys apie gatvių ilgius, buhalterinėje apskaitoje atitinka Tarybos patvirtintus. (žr. 2 priedą).

Pagal patvirtintą Vabalninko miesto vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių) sąrašą, Savivaldybės administracijos balanse neapskaitoma Beržų, Pušų, Vyšnių gatvės, Beržų, Kadagių, Tuopų, Vyšnių takai, tačiau apskaitomos gatvės, kurių sąrašė nėra (Paryžiaus, J. Biliūno, S. Neries, J. Naujalio). Neteisingai apskaitoje nurodyti gatvių ilgiai.

Patvirtintame Biržų rajono savivaldybės kaimiškųjų vietovių vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių), nesutampančių su numerius turinčiais vietinės reikšmės viešaisiais keliais, sąrašė patvirtintos gatvės, kurios suskirstytos pagal gyvenamąsias vietas bei seniūnijas.

Savivaldybės administracijos buhalterinės apskaitos duomenys ir dėl kaimiškųjų vietovių vietinės reikšmės viešųjų kelių (gatvių) su sąrašu nesutampa. Per 2019 m. buhalterinėje apskaitoje užpajamuota ir į ilgalaikio turto grupę „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ įtraukta tik 16 gatvių, o per 2020 m. – 1 gatvė.

5. Pažymėtina – tinkami ir teisingi duomenys Kelių sąrašė yra aktualūs ne tik dėl apskaitos. Vienas iš kriterijų skirstant Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšas savivaldybėms yra bendras kelių ilgis, nurodytas savivaldybių patvirtintuose vietinės reikšmės kelių sąrašuose.

Neperduoti vandentiekio, nuotekų ir paviršinių nuotekų tinklai

6. Savivaldybės administracija nėra perdavusi vandentiekio, nuotekų ir paviršinių nuotekų tinklų, kuriuos naudoja UAB „Biržų vandenys“. 2020 m. gruodžio 31 d. duomenimis, šio turto likutinė vertė 938,2 tūkst. Eur, iš jų vandentiekio tinklai – 253,4 tūkst. Eur, nuotekų ir paviršinių nuotekų tinklai – 684,8 tūkst. Eur.

Netiksli Nekilnojamųjų kultūros vertybių apskaita

7. Vadovaujantis VSAFAS²² kiekvienų finansinių metų pabaigoje, prieš rengiant metines finansines ataskaitas, subjektai turi patikslinti nekilnojamųjų kultūros vertybių tikrąją vertę ir apskaitoje registruoti šio turto vertės pokytį. Biržų krašto muziejuje „Sėla“ nepatikslinka Pilies tilto tikroji vertė – 246,0 tūkst. Eur.

Apskaitoje neteisingai užregistruotos sąnaudos

8. Audituojami subjektai ne visada teisingai priskiria sąnaudas, sąnaudų grupavimas neatitinka teisės aktų reikalavimų²³. Vadovaujantis VSAFAS²⁴, subjektų Veiklos rezultatų ataskaitose pateikta informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto rezultatus, t. y. uždirbtas pajamas ir turėtas sąnaudas per ataskaitinį laikotarpį. Sąnaudos rodomos pagal veiklos pobūdį, t. y. pagrindinės veiklos, kitos veiklos, kad būtų aišku, iš kokių pajamų subjektas finansuoja savo vykdomą veiklą ir kokie atitinkamos veiklos rezultatai.

Vienas iš pagrindinės veiklos sąnaudų straipsnių yra kitų paslaugų sąnaudos²⁵, t. y. įvairių kitų paslaugų (pavyzdžiui, reklamos, vertimo, konsultavimo paslaugų, turto vertinimo paslaugų,

²² 12-asis VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, 63, 64, 65 p.

²³ 11-asis VSAFAS „Sąnaudos“

²⁴ 3-asis VSAFAS „Veiklos rezultatų ataskaita“ 5, 11 p.

²⁵ LR Finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-059 patvirtintas 11-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Sąnaudos“ 12.13 p.

teisinių paslaugų, mokslinių, statistinių ir panašaus pobūdžio tyrimų, mokėjimų už kredito įstaigų teikiamas paslaugas, prenumeratos, turto, išskyrus transporto priemones, draudimo ir panašiai) pirkimo sąnaudos.

Biržų rajono savivaldybės KFAR veiklos rezultatų ataskaitoje pateikta informacija, kad pagrindinės veiklos kitų paslaugų sąnaudas sudaro – 1 757,88 tūkst. Eur. Dėl šios sumos teisingumo pasisakyti negalime, nes ataskaitiniu laikotarpiu per 2020 m. pagrindinės veiklos sąnaudos pagal pobūdį neteisingai apskaitytos viešojo sektoriaus subjektų buhalterinėje apskaitoje.

Socialinių išmokų sąnaudų pripažinimo ir grupavimo trūkumai

11-ojo VSAFAS – o 12.10 p. nustatyta, kad prie socialinių išmokų sąnaudų priskiriama <...socialinės paramos išmokos fiziniams asmenims nepriklausomai nuo finansavimo šaltinio...>. Finansų ministerijos pateiktose viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų taikymo aktualijose, numatyta, kad <...Mokykla, teikdama nemokamą maitinimą, buhalterinėje apskaitoje turėtų registruoti socialinių išmokų arba sunaudotų atsargų sąnaudas:

- kai nemokamo maitinimo paslaugas mokykla perka iš kito subjekto – registruojamos socialinių išmokų sąnaudos;
- kai nemokamo maitinimo paslaugas teikia pati mokykla – gali būti registruojamos sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina arba socialinių išmokų sąnaudos pagal apskaitoje nusistatytą tvarką...>.

Pastebėta, kad įstaigos, kurios nemokamo maitinimo paslaugas perka iš kito subjekto, neregistruoja socialinių išmokų sąnaudų, o jas priskiria prie kitų paslaugų. Nustatyta, kad 154,3 tūkst. Eur socialinės paramos išmokų (iš valstybės biudžeto gautos lėšos nemokamam mokinių maitinimui), neteisingai registruojamos kaip kitų paslaugų sąnaudos buhalterinėje apskaitoje, o turėtų būti registruojamos, kaip socialinių išmokų sąnaudos.

Taip pat nustatyta, kad į kitų paslaugų sąnaudas yra įtrauktos sąnaudos, kurios pagal 11-ojo VSAFAS nuostatas turėtų būti įtrauktos prie komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudų – apie 7,3 tūkst. Eur ir paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudų – apie 139,2 tūkst. Eur. Kai kurios įstaigos (žr. 3 priedą) neteisingai prie kitų paslaugų sąnaudų 2020 metais užregistravo transporto sąnaudas – apie 2,0 tūkst. Eur, kvalifikacijos kėlimo sąnaudas – apie 0,3 tūkst. Eur, nuomos sąnaudas – apie 0,2 tūkst. Eur, kitas sąnaudas – 0,9 tūkst. Eur.

Vadovaujantis 8-ojo VSAFAS 12 p. nuostatomis, į atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainą įtraukiamos visos įsigijimo, perdirbimo ir kitos išlaidos, susidariusios gabenant atsargas į jų buvimo vietą ir suteikiant joms būtiną tinkamam naudojimui būklę. 12-ojo VSAFAS 17 p. numatyta, kad <... Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo savikainą sudaro pirkimo kaina, įskaitant importo ir kitus negrąžintinus mokesčius (tarp jų ir pridėtinės vertės mokestį, jei jis negrąžinamas (netraukiamas į atskaitą), atėmus prekybos nuolaidas, jei dėl to įsigijimo savikaina netampa reikšmingai mažesnė už turto rinkos vertę. Visos išlaidos, tiesiogiai priskirtinos prie ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ar pasigaminimo išlaidų ir susijusios su turto paruošimu naudoti iki jo naudojimo pradžios, yra įtraukiamos į jo įsigijimo ar pasigaminimo savikainą. Vienas iš tiesiogiai priskirtinų išlaidų pavyzdžių yra: 17.3 p. sumontavimo, instaliavimo, remonto, atlikto iki turto naudojimo pradžios, pirminių apmokymų dirbti su turtu išlaidos ir kitos turto paruošimo naudoti išlaidos...>. Audito metu analizuojant pagrindinės veiklos sąnaudas nustatyta, kad kai kurios biudžetinės įstaigos prie kitų paslaugų registruoja įsigytas atsargas, ūkinį inventorių, įsigyto ilgalaikio materialaus turto montavimo paslaugas (suma 2915,3 Eur). Pavyzdžiui:

1. Biržų lopšelis darželis „Drugelis“ 2020 m. gruodžio 15 d. įsigijo ilgalaikio materialiojo turto (lauko žaidimo aikštelės) už 6572,0 Eur ir trumpalaikio turto už 1228,0

Eur. Minėtam turtui buvo atlikti montavimo darbai už 1100,0 Eur, ir ši suma įtraukta į kitų paslaugų sąnaudas, o ne prie turto įsigijimo savikainos.

2. Legailių globos namų buhalterinėje apskaitoje neteisingai prie kitų paslaugų sąnaudų užregistruota suma už 1502,47 Eur. Tai transportavimo (atvežimo) išlaidos atsargų, kurios į įsigijimo savikainą neįtrauktos.

2. Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centras 2020 m. lapkričio 6 d. įsigijo kompiuterį už 479,00 Eur ir operacinę sistemą „Microsoft Windows“ už 107,28 Eur. Įstaiga buhalterinėje apskaitoje neteisingai užregistravo kompiuterį kaip atsargą, o operacinę sistemą kaip kitų paslaugų sąnaudas. Buhalterinėje apskaitoje turėjo būti registruojama kaip ilgalaikis materialusis turtas.

3. Biržų turizmo informacijos centras įsigytas atsargas (suma 137,56 Eur) įtraukė prie kitų paslaugų sąnaudų.

Audito metu nustatyta, kad Biržų rajono Legailių globos namai 2020 m. pabaigoje buhalterinėje apskaitoje pagal išankstines sąskaitas faktūras (2020 m. neapmokėta), neteisingai užregistravo kitų paslaugų sąnaudas, suma 20926,86 Eur. Minėtos sąnaudos neturėjo būti registruojamos, nes pagal įstaigos pateiktus dokumentus nustatyta, kad pagal atliktų darbų perdavimo-priėmimo aktus, turto remonto darbai atlikti tik 2021 metais vasario-kovo mėn., o už atliktus darbus apmokėta 2021 m. kovo mėn. pagal PVM sąskaitas faktūras.

9. 11-ojo VSAFAS - o 12.14 p. nurodyta, kad <...kitos pagrindinės veiklos sąnaudos – kitos viešojo sektoriaus subjekto pagrindinės veiklos sąnaudos, nepriskiriamos prie išvardytų sąnaudų grupių (pavyzdžiui, stipendijos, narystės mokesčiai ir kita)...>. Neteisingai prie pagrindinės veiklos „kitos sąnaudos“ 2020 metais, kai kurios įstaigos užregistravo darbo užmokesčio ir socialinio draudimo, kitų paslaugų sąnaudas.

Kitų pagrindinės veiklos sąnaudų pripažinimo ir grupavimo trūkumai

Biržų Kaštonų pagrindinės mokykla – 17,7 tūkst. Eur darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas; Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka – 6,5 tūkst. Eur kitų paslaugų sąnaudas (prenumerata); Savivaldybės administracija – 1,6 tūkst. Eur kitų paslaugų sąnaudos (bankų teikiamų paslaugų mokestis); Biržų turizmo informacijos centras – 0,2 tūkst. Eur. kitų paslaugų sąnaudos (bankų teikiamų paslaugų mokestis).

10. 11-ojo VSAFAS 12.3 p. nustatyta, kad <...komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudos – komunalinių paslaugų, įskaitant šildymą, vandentiekį ir kanalizaciją, elektros energiją, šiukšlių išvežimą, ir ryšių – telefoninių pokalbių, interneto paslaugų, jų įdiegimo, pašto siuntimo ir panašios sąnaudos, kurių turi viešojo sektoriaus subjektai, vykdydami savo veiklą...>.

Komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudų pripažinimo ir grupavimo trūkumai

Išanalizavus Savivaldybės administracijos komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudas pastebėta, kad yra įtraukiamos sąnaudos, kurios turėtų būti priskiriamos prie pagrindinės veiklos kitokio pobūdžio sąnaudų straipsnių pavyzdžiui: paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudos – 28,9 tūkst. Eur, kitų paslaugų sąnaudos – 13,4 tūkst. Eur.

Ne visas biologinis turtas įteisintas ir užregistruotas

11. Savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyriaus 2020 m. sausio 1 d. duomenimis, Savivaldybė turėjo biologinio turto už 352,47 tūkst. Eur. Pagal finansinės būklės ataskaitą 2020 m. gruodžio 31 d. Biržų rajono savivaldybės biologinio turto vertė – 423,44 tūkst. Eur.

Želdynų ir želdinių inventORIZAVIMO ir apskaitos taisyklės²⁶ numato, kad Želdynų ir želdinių inventORIZAVIMAS savivaldybės lygiu atliekamas kas dešimt metų. Savivaldybė vėluoja atlikti Savivaldybės Želdynų ir želdinių inventORIZACIJĄ, kuri buvo atlikta 2009 m.

Per 2020 m. pagal 2020 m. gruodžio 31 d. biologinio turto pirminio įvertinimo aktą Nr. SSV-4375 buvo įvertintas ir užpajamuotas Parovėjos parkas, inv. Nr. 01920015, vertė – 70,97 tūkst. Eur.

12. Pagal atliktą 2008–2009 metais inventORIZACIJĄ sudarytas parkų ir skverų sąrašas, kuriame nustatyta, kad Biržų mieste yra 11 parkų ir 5 skverai, Biržų rajone – 19 parkų, skverų, aikščių ir maudyklų. Šis sąrašas nesutampa su parkų ir skverų sąrašu, kuris patvirtintas 1998 m. Tarybos sprendimu.²⁷ Buhalterinėje apskaitoje užregistruoti tik 4 parkai ir 3 parkų želdiniai.
13. Dalis Savivaldybėje parkų ir skverų želdinių neįteisinti, buhalterinėje apskaitoje neapskaityti. Savivaldybės vykdoma želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir apskaita neatitinka nustatytų Želdynų įstatymo nuostatų²⁸. Remdamiesi ankstesniais metais nustatytomis ir neištaisytomis neatitiktimis, negalime patvirtinti Finansinės būklės ataskaitos B. dalies „Biologinis turtas“ likučio – 423,44 tūkst. Eur teisingumo.

Ne visi užbaigti objektai iškelti iš turto grupės „Nebaigta statyba“

14. Savivaldybės KFAR Finansinės ataskaitos duomenimis „Nebaigtos statybos“, straipsnyje 2020-12-31 apskaityta iš viso turto – 6 853,5 tūkst. Eur. Audito metu peržiūrėjus buhalterinės apskaitos ilgalaikio turto pagal dimensijas žiniaraščiuose „Nebaigta statyba“ užregistruotus objektus, nustatyta, kad vis dar yra užbaigtų, tačiau į atitinkamas turto grupes neperkeltų objektų. Buhalterinės apskaitos įstatymo²⁹ 12 str. 4 d. reglamentuojama, kad „apskaitos registruose ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys užregistruojami ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio dieną, arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti, bet ne vėliau kaip per 4 mėnesius.“

Užbaigti objektai, tačiau iškelti iš „Nebaigtos statybos“ tik 2021 m. sausio 21 d.:

„Biržų r. Medeikių kaimo viešosios infrastruktūros atnaujinimas“, vertė 192,73 tūkst. Eur, nors pagal 2019 m. gegužės 28 d. deklaraciją apie statybos užbaigimą Nr. 0045 statyba užbaigta, tačiau buhalterinėje apskaitoje turtas neperkeltas iš nebaigtos statybos;

„Biržų r. Papilio miestelio viešosios infrastruktūros atnaujinimas“, vertė 209,74 tūkst. Eur, nors pagal 2019 m. birželio 14 d. deklaraciją apie statybos užbaigimą Nr. 0052 statyba užbaigta, tačiau buhalterinėje apskaitoje turtas neperkeltas iš nebaigtos statybos;

„Biržų r. Rinkuškių kaimo viešosios infrastruktūros atnaujinimas“ vertė 151,77 tūkst. Eur, nors pagal 2019 m. gegužės 8 d. deklaracijas apie statybos užbaigimą Nr. 0046 ir Nr. 0047 statyba užbaigta, tačiau buhalterinėje apskaitoje Turtas neperkeltas iš nebaigtos statybos.

15. 2020 m. atliekant audito procedūras Savivaldybės administracijos ilgalaikio turto apskaitos srityje įsitikinta, kad nebaigtos statybos sąskaitoje yra likę objektų apskaitomų nuo 2001 m. Tokiems objektams nuvertėjimas neapskaičiuotas kaip nustatyta 22-ojo VSAFAS standarto³⁰ 12 p. „viešojo sektoriaus subjektas, vertindamas, ar statybos darbų sustabdymas reiškia turto (nebaigtos statybos) nuvertėjimą, turi atsižvelgti į tai, ar statybos darbai yra laikinai atidedami, ar išlieka

²⁶ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymas Nr. D1-5, 3 punktas

²⁷ Biržų rajono tarybos 1998 m. balandžio 10 d. sprendimas Nr. 34 „Dėl paplūdimių (pliažų), parkų ir skverų“.

²⁸ Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo 10 straipsnis.

²⁹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas 2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais).

³⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 4 d. įsakymas Nr. 1K-229 (su vėlesniais pakeitimais).

ketinimai ir yra patvirtinti planai tęsti darbus, ar statybos darbų nenumatoma baigti. Jeigu statybos darbai yra tik nukeliami iki konkrečios datos ateityje, ne ilgesniam nei dvylikos mėnesių laikotarpiui, turto nuvertėjimas nėra vertintinas“. Tokiu atveju, kai statybos darbai nevykdomi ilgiau kaip 12 mėnesių, statybos darbams (nebaigta statyba) nuvertėjimas turėtų būti apskaičiuotas.

16. Savivaldybės administracija tvarkydama ilgalaikio turto apskaitą nesivadovauja 12-ojo „Ilgalaikis materialusis turtas“, bei 22-ojo „Turto nuvertėjimas“ viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartų (VSAFAS)³¹ nuostatomis. Dėl neįvertintų ilgalaikio materialiojo turto statybos užbaigimo deklaracijų ir turto nuvertėjimo požymių nėra galimybės įsitikinti ir negalime patvirtinti, kad Savivaldybės KFAR Finansinės būklės ataskaitos 2020 m. gruodžio 31 d. eilutėje nurodytos sumos „Nebaigta statyba ir išankstiniai mokėjimai“ (6853,5 tūkst. Eur), „Finansavimo sumos“ (38 350,68 tūkst. Eur) bei „Sukauptas perviršis ar deficitas“ (30 654,68 tūkst. Eur) yra tikros ir teisingos.

Dalis turto ir įsipareigojimų apskaitos duomenys nepagrįsti inventorizacija

17. Vadovaudamiesi teisės aktais VSS apskaitos duomenys turi būti pagrįsti turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis³². Inventorizacija³³ turi būti atlikta laiku, išsaugoti inventorizavimo duomenys, apskaitoje užregistruoti teisingi jos rezultatai, turto perteklius ir neišieškoti trūkumai. Nustatėme, kad Savivaldybės administracijos 2020 m. pateikti apskaitos duomenys nepagrįsti turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis, nes neatlikta 2020 m inventorizacija. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakyme³⁴ nustatyta, kad 2020 m. metinės turto inventorizacijos veiksams atlikti terminas, kuris baigiasi karantino metu, nukeliamas 1 mėnesiui po karantino pasibaigimo. Norime atkreipti dėmesį, kad LR Finansų ministerija, atsižvelgdama į susiklosčiusią situaciją dėl koronaviruso (COVID–19) plitimo ir dėl šios priežasties tam tikrose savivaldybėse skelbiamo karantino, bei į tam tikro turto inventorizacijos specifiką pateikė nuomonę dėl inventorizacijos atlikimo ir inventorizacijos komisijos veiklos karantino metu³⁵, kuria pažymėjo, kad nepriklausomai nuo esančios situacijos (dėl COVID–19 plitimo), inventorizacija turi būti atlikta bei pateiktė rekomendacijas dėl jos atlikimo.

Nustatyti trūkumai atliekant inventorizaciją

Audito metu faktiškai patikrinus Biržų „Saulės“ gimnazijos teritorijoje esantį turtą, rastas įrenginys „Riedučių ir dviračių rampa“, kuris nėra užregistruotas nei gimnazijos, nei Savivaldybės administracijos buhalterinėje apskaitoje. Įstaigos vadovas paaiškino, kad įrenginys nepriklauso įstaigai, o įrenginį sumontavo Savivaldybės administracija. Audituojama įstaiga dokumentų, susijusių su minėto turto perdavimu ir registravimu apskaitoje neturi ir audito metu pateikti negalėjo. Atliekant Gimnazijos 2020 m. metinę inventorizaciją, metinės inventorizacijos atlikimo komisija nenustatė pertekliaus dėl ilgalaikio materialiojo turto ir ūkinio inventoriaus. Savivaldybės administracijos darbuotojai taip pat nepateikė jokių dokumentų, susijusių su minėtu turtu, todėl nėra aišku kas turtu disponuoja, kokia turto vertė, kas atsakingas už turto būklę ir priežiūrą.

³¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-05-08 įsakymas Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“, 2008-07-04 įsakymas Nr. 1K-229 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 22-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

³² Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 19 str. 9 p.

³³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimas Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais jo pakeitimais).

³⁴ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. gruodžio 15 d. įsakymas Nr. A-1008 „Dėl 2020 m. inventorizacijos“.

³⁵ <https://finmin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/apskaita-ir-atskaitomybe>

Ne visi VSS apskaičiavo atidėjinius

18. Atleidžiant darbuotoją Darbo kodekso 56 straipsnio 1 dalies 4 punkto pagrindais, jam išmokama 1 ar 2 (priklausomai nuo darbo santykių trukmės) darbuotojo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka (DK 56 str. 2 dalis). Jei įstaigoje yra darbuotojų, pasiekusių įstatymų nustatytą senatvės pensijos amžių ir įgijusių teisę į visą senatvės pensiją dirbant šioje įstaigoje, turėtų būti apskaičiuotas ir užregistruotas atidėjinyš šių darbuotojų išeitinėms išmokoms mokėti. Jei įstaigoje nėra žinoma ir negalima pagrįstai tikėtis, kiek pensinio amžiaus sulaukusių darbuotojų ateinančiais metais pateiks prašymus išeiti iš darbo, apskaičiuota suma turėtų būti pripažinta ilgalaikiu atidėjiniu. Atidėjinius reikėtų skaičiuoti nuo tada, kai darbuotojas sulaukia pensinio amžiaus³⁶. Registruojant atidėjinius, tarp jų – ir susijusius su darbo santykiais, vadovaujamosi 18-uoju VSAFAS.

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme bei 2-ojo VSAFAS nustatytas reikalavimas, kad finansinių ataskaitų informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto būklę. Ne visi viešojo sektoriaus subjektai išeitinėms išmokoms 2020 metais apskaičiavo ir užregistravo atidėjinius, todėl Savivaldybės KFAR Finansinės būklės ataskaitos eilutėje „Ilgalaikiai atidėjiniai“ nurodyta suma – 132,46 tūkst. Eur nėra tiksli.

1.2. Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje nėra reikšmingų klaidų, bet pastebėjimų turėjome

19. Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą³⁷ Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje, sudarytame taikant pinigų principą³⁸, pateikiami Savivaldybės biudžeto vykdymo duomenys. 2020 m. Savivaldybės biudžeto įplaukos sudarė 31 886,1 tūkst. Eur, o įskaitant skolintas lėšas ir nepanaudotas 2020 metų pradžios lėšų likučius – 34 508,1 tūkst. Eur. Išlaidos – 32 820,0 tūkst. Eur. 2020 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas pagal teisės aktų reikalavimus ir atitinka duomenis, iš kurių jis sudarytas.
20. Audito metu nustatyta, kad Biržų rajono Legailių globos namai 2020 m. pabaigoje neturint pateisinančiųjų buhalterinių dokumentų į mokėtinų sumų ataskaitą už prekes ir paslaugas įtraukė išlaidų už 20,9 tūkst. Eur ir neteisingai padidino Mokėtinų sumų ataskaitos 2020-12-31 duomenis.

2. SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO IR KITŲ PINIGINIŲ IŠTEKLIŲ VERTINIMAS

2.1. Pagrindiniai Savivaldybės biudžeto vykdymo rodikliai

21. Savivaldybės biudžeto 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaitos 1-sav. duomenimis, lėšų likutis sudarė 1688,1 tūkst. Eur. Pagrindinės biudžeto sąskaitos likutis – 1173,8 tūkst. Eur, ES projektų lėšų sąskaitos likutis – 85,6 tūkst. Eur, aplinkos apsaugos programos sąskaitoje lėšų likutis – 49,1 tūkst. Eur. Savivaldybės biudžetinių įstaigų sąskaitose likusios nepanaudotos Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos iš valstybės biudžeto 379,6 tūkst. Eur, kurios įtrauktos į apyvartinių lėšų likutį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

³⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministerijos rekomendacija, [https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/2020-03-10%20atidejiniu_isaiskinimas\(1\).pdf](https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/2020-03-10%20atidejiniu_isaiskinimas(1).pdf)

³⁷ 2 str. 17 d. ir 22 str. 4 d.

³⁸ 3 str. 3 d.

Savivaldybės taryba, vadovaudamasi Vietos savivaldos, Biudžeto sandaros ir 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymais, 2020 m. vasario 28 d. sprendimu Nr. T-32 patvirtino Biržų rajono savivaldybės 2020 metų biudžetą – 31 366,4 tūkst. Eur pajamų bei paskirstė 1 757,9 tūkst. Eur metų pradžios apyvartinių lėšų likučius. Biržų rajono savivaldybės biudžetas patvirtintas laiku, kaip numatyta Biudžeto sandaros įstatymo 26 str. 5 dalyje, tai yra per 2 mėnesius nuo 2020 m. Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo priėmimo. Savivaldybės tarybos sprendimais 2020 metų Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų planas tikslintas devyniuose Savivaldybės tarybos posėdžiuose, pajamos padidintos 546,5 tūkst. Eur ir sudarė 31 912,8 tūkst. Eur. Tai atitinka Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2020 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (Forma Nr. 1-sav.) patikslinto biudžeto pajamų plano duomenis – 31 912,8 tūkst. Eur, finansinių įsipareigojimų prisiėmimo pajamos – 869,4 tūkst. Eur bei praėjusių metų lėšų likutis – 1757,9 tūkst. Eur; asignavimų planas – 34 140,1 tūkst. Eur ir paskirstyti: išlaidoms 27690,6 tūkst. Eur (iš jų: darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui 16 635,6 tūkst. Eur), turtui įsigyti – 5 922,7 tūkst. Eur bei finansinių įsipareigojimų vykdymo išlaidos 526,8 tūkst. Eur (paskoloms grąžinti).

22. Savivaldybės taryba 2020 m. vasario 28 d. sprendimu Nr. T-31 patvirtino Biržų rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginį veiklos planą, kuriame numatytos šešios programos. Strateginio planavimo Biržų rajono savivaldybėje organizavimo tvarkos apraše numatyta, kad strateginiai veiklos planai tikslinami pagal Savivaldybės strateginio veiklos plano įgyvendinimo stebėsenos ir savivaldybės biudžeto vykdymo duomenis, siekiant užtikrinti, kad būtų pasiekta nustatytų tikslų ir įgyvendinti numatyti uždaviniai. Strateginis veiklos planas 2020 metais buvo tikslinamas³⁹ du kartus. Pagrindiniai tikslinimai:

- Strateginiame veiklos plane pakeisti tik jo priedų–programų duomenys, papildant naujomis priemonėmis bei patikslintais kai kurios esamos priemonės;
- patikslintos tik 2020 m. finansavimo šaltinių sumos, kai kurie finansavimo šaltiniai pagal atskirais Savivaldybės tarybos sprendimais 2020 m. patikslintą Savivaldybės biudžetą, taip pat patikslintos priemonių išlaidų ir turto sumos;
- remiantis Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos rekomendacijomis pagal Biržų krašto muziejaus „Sėla“ veiklos audito 2020-10-30 ataskaitą Nr. K14-3, patikslintas 3 programos 1.1.1 priemonės „Kultūrinių poreikių tenkinimas, Savivaldybės kultūrinio savitumo ir tautinio identiteto puoselėjimas“ 2022 m. uždavinio vertinimo kriterijaus „Surengtų švenčių, paminėjimų ir kitų renginių skaičius“ reikšmė iš 455 į 655 (taisoma techninė klaida).
- patikslinti 2020 m. planuoti asignavimai.

1 lentelė

Ekonominės klasifikacijos grupės	2020-ųjų m. projektas pagal 2020–2022 metų strateginį veiklos planą (tūkst. Eur)	2020-ųjų m. patikslintas biudžeto išlaidų planas (tūkst. Eur)	Skirtumas (2-3)
1. Iš viso asignavimų	40329,3	34140,1	6189,2
1.1. Išlaidoms:	33074,1	27690,5	5383,6
1.1.1. iš jų darbo užmokesčiui	16426,7	16361,0	65,7
1.2. Turtui įsigyti ir finansiniams įsipareigojimams vykdyti	7255,3	6449,6	805,7

³⁹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. rugpjūčio 28 d. sprendimas Nr. T-190 ir 2020 m. gruodžio 16 d. sprendimas Nr. T-286 „Dėl Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 28 d. sprendimo Nr. T-31 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2020–2022 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“.

23. Savivaldybės parengtas 2020–2022 metų strateginis veiklos plano ir Biudžeto išlaidų plano skirtumas sudaro 805,7 tūkst. Eur arba pagal 2020-ųjų metų projektas įgyvendintas 84,65 proc. (žr. 1 lentelę.). Strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijos numato, kad savivaldybės biudžeto projekte numatyti asignavimai savivaldybės strateginio veiklos plano programoms įgyvendinti turi atitikti asignavimus, numatytus savivaldybės strateginiame veiklos plane⁴⁰.
24. Pajamų audito apimties apribojimai, nustatyti teisės aktų: dauguma patvirtintų Savivaldybės biudžeto pajamų surenkama per Valstybinę mokesčių inspekciją, kuri nepriklauso Savivaldybės kontroliuojamiems subjektams, todėl vadovavomės tik suvestiniais duomenimis.

Biržų rajono savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų vykdymo dinamika, tūkst. Eur.

25. Lyginant 2019 ir 2020 metus, surenkamos Savivaldybės biudžeto pajamos padidėjo ir 2020 m. į biudžetą gauta 3129,8 tūkst. Eur daugiau nei 2019 m.

Biudžeto pajamų plano vykdymas

26. Savivaldybės biudžeto pajamų duomenys tinkamai priskirti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ekonominei klasifikacijai ir teisingomis sumomis įtraukti į Savivaldybės administracijos Biudžeto skyriaus parengtą Savivaldybės biudžeto pajamų plano įvykdymo 2020-12-31 ataskaitą (forma Nr. 1-sav. metinė).

⁴⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 15 d. nutarimo Nr. 1435 „Dėl strateginio planavimo savivaldybėse rekomendacijų patvirtinimo“ 29 p. (galiojo iki 2021-04-30).

2020 metų biudžeto pajamų plano įvykdymas (tūkst. Eur)

2 lentelė

Eil. Nr.	Pajamų pavadinimas	Patikslintas 2020 metų planas	Įvykdyta 2020 metais	Plano įvykdymas	
				Suma (4-3)	Proc.
1	2	3	4	5	6
1.	Mokesčiai	14 927,0	14 598,6	-328,4	97,8
1.1.	Pajamų mokestis	14 038,0	13 278,1	-759,9	94,6
	gyventojų pajamų mokestis	14 038,0	13 278,1	-759,9	94,6
1.2	Turto mokestis:	857,0	1 294,6	437,6	151,1
	žemės mokestis	500,0	899,0	399,0	179,8
	fizinių asmenų žemės mokestis	420,0	819,4	399,4	195,1
	juridinių asmenų žemės mokestis	80,0	79,6	-0,4	99,5
	paveldimo turto mokestis	7,0	16,5	9,5	235,7
	nekilnojamojo turto mokestis	350,0	379,1	29,1	108,3
1.3	Prekių ir paslaugų:	32,0	25,9	-6,1	80,9
	mokestis už aplinkos teršimą	32,0	25,9	-6,1	80,9
2.	Dotacijos	15 531,20	15 263,80	-402,2	98,3
2.1	Europos Sąjungos finansinės paramos lėšos	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2	Speciali tikslinė dotacija:	8 910,30	8 786,50	-123,8	98,6
	valstybinėms (perduotoms savivaldybei) funkcijoms atlikti	3169,2	3045,4	-123,8	96,1
	mokinio krepšeliui finansuoti	5710,5	5710,5	0,0	100,0
	kita tikslinė dotacija	30,6	30,6	0,0	100,0
2.3	Dotacija savivaldybėms iš ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų einamiesiems tikslams	760,8	760,8	0,0	100,0
2.4	Kitos dotacijos einamiesiems tikslams	2 154,6	1 876,2	-278,4	87,1
2.5	Speciali tikslinė dotacija savivaldybės turtui įsigyti	17,5	17,5	0,0	100,0
2.6	Dotacija savivaldybėms iš ES, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų turtui įsigyti	1 183,7	1 349,5	165,8	114,0
2.7	Kitos dotacijos turtui įsigyti	2504,3	2473,3	0,0	100,0
3.	Kitos pajamos	1 444,6	1 949,3	504,7	134,9
3.1	Turto pajamos	139,0	598,0	459,0	430,2
	palūkanos už paskolas	1,0	-0,6	-1,6	-60,0
	dividendai	0,0	2,2	2,2	-
	nuomos mokestis už valstybinę žemę	84,0	527,4	443,4	627,9
	mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius	54,0	69,0	15,0	127,8
3.2	Pajamos už prekes ir paslaugas	1 295,6	1 308,7	13,1	101,0
	Biudžetinių įstaigų pajamos už prekes ir paslaugas	176,0	174,9	-1,1	99,4
	pajamos už ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto nuomą	53,9	53,8	-0,1	99,8
	įmokos už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose	403,7	394,6	-9,1	97,7
	valstybės rinkliava	30,0	37,0	7,0	123,3
	vietinės rinkliava	632,0	648,4	16,4	102,6
	kitos pajamos	0,0	0,0	0,0	-
3.3	Pajamos iš baudų, konfiskuoto turto ir kitų netesybų	10,0	20,0	10,0	200,0
3.4	Kitos neišvardytos pajamos	0,0	22,6	22,6	-
4.	Materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos	10,0	74,4	64,4	744,0
	Žemės realizavimo pajamos	4,4	4,4	0,0	100,0
	Pastatų ir statinių realizavimo pajamos	5,6	68,8	63,2	1 228,6
	Mašinų ir įrenginių realizavimo pajamos	0,0	0,6	0,6	-
	Kultūros ir kitų vertybių realizavimo pajamos	0,0	0,6	0,6	-
	Atsargų realizavimo pajamos	0,0	0,0	0,0	-
5.	Iš viso pajamų	31 912,8	31 886,1	-26,7	99,9
6.	Paskolos	869,4	864,1	-5,3	99,4
7.	Metų pradžios likutis	1 757,9	1 757,9		
	(iš jo: nepanaudota pajamų dalis, kuri viršija praėjusių metų panaudotus asignavimus)	1 757,9	1 757,9		
	IŠ VISO ĮPLAUKŲ:	34 540,10	34 508,10	-32,00	99,91

27. Per 2020 m. Savivaldybė gavo biudžeto pajamų iš mokesčių 14598,6 tūkst. Eur arba 42,3 proc. visų biudžeto pajamų ir įplaukų, iš kurių gyventojų pajamų mokestis – 13278,1 tūkst. Eur arba 90,95 proc. mokesčių pajamų. Savivaldybės biudžeto pajamų iš mokesčių bendras planas įvykdytas 97,8 proc., t. y. gauta 328,4 tūkst. Eur mažiau negu buvo planuota. Daugelio mokesčių pajamų surinkimo planai yra viršyti.
28. Norime atkreipti dėmesį, kad bendras biudžeto pajamų plano įvykdymas sudaro 99,91 proc., tačiau pagal atskiras pajamų rūšis plano nukrypimai yra pakankamai dideli.
- Didžiausi nukrypimai nuo plano:
- Gyventojų pajamų mokesčio surinkta 759,9 tūkst. Eur mažiau, arba planas įvykdytas 94,6 proc.;
 - žemės mokesčio surinkta 399,0 tūkst. Eur daugiau, planas viršytas 79,8 proc.;
 - kitos dotacijos einamiesiems tikslams gauta 278,4 tūkst. Eur mažiau, plano įvykdymas 87,1 proc.;
 - nuomos mokesčio už valstybinę žemę surinkta 443,4 tūkst. Eur daugiau (planuota 84,0 tūkst. Eur, surinkta 527,4 tūkst. Eur.);
 - materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamų gauta 64,4 tūkst. Eur daugiau (planuota 10 tūkst. Eur, surinkta 74,4 tūkst. Eur).

Dotacijos

29. Savivaldybės dotacijų planas 2020 m. pabaigoje buvo 15531,2 tūkst. Eur (įvykdyta 98,3 proc.). Dotacijos savivaldybėms iš Europos Sąjungos, kitos tarptautinės finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšų turtui įsigyti suplanuota 2020 m. pabaigoje gauti 1183,7 tūkst. Eur, gauta 165,8 tūkst. daugiau.
- Pagal 2020 m. Finansinių rodiklių įstatymo⁴¹ 3 str. 4 p. nuostatas atskiroms ministerijoms buvo grąžinta 181,0 tūkst. Eur dotacijų.

Savivaldybės biudžeto išlaidos

30. Biudžeto asignavimų valdytojai informaciją apie panaudotus Savivaldybės biudžeto asignavimus pateikė finansų ministro nustatyta tvarka⁴².
- Savivaldybės 2020 metų pradžioje biudžete buvo patvirtinta 33546,7 tūkst. Eur asignavimų, iš jų paskirstyta savivaldybės biudžeto metų pradžios lėšų likučiai 1757,9 tūkst. Eur. Po patikslinimų Savivaldybės biudžeto išlaidų planas sudarė 34140,1 tūkst. Eur.

⁴¹ LR 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; 2019-12-17 Nr. XIII-2695.

⁴² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Savivaldybės biudžeto išlaidos pagal ekonominę klasifikaciją, tūkst. Eur

3 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Patvirtinta 2020 m.	Įvykdyta 2020 m.	Įvykdymo struktūra procentais
1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	16635,6	16563,9	50,5
2.	Prekių ir paslaugų išlaidos	6655,6	6141,2	18,7
3.	Palūkanos	54,1	53,3	0,2
4.	Subsidijos	289,4	287,4	0,9
5.	Socialinės išmokos (pašalpos)	2985,7	2889,1	8,8
6.	Kitos išlaidos	1070,2	803,1	2,4
7.	Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	5922,7	5555,2	16,9
8.	Finansinio turto įsigijimo išlaidos	0	0	0,0
9.	Finansinių įsipareigojimų vykdymo išlaidos grąžintos paskolos)	526,8	526,8	1,6
	Iš viso išlaidų	34140,1	32820,0	100

31. Didžiausią dalį išlaidų pagal ekonominę klasifikaciją yra skiriama darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui apmokėti. 2020 m. šioms išlaidoms panaudota 50,5 proc. biudžeto asignavimų. Prekių ir paslaugų išlaidos ir Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos atitinkamai sudaro 18,7 ir 16,9 proc. visų išlaidų.
32. 2020 metais biudžeto išlaidos lyginant su 2019 metais išaugo visoms funkcijoms ir padidėjo 4076,5 tūkst. Eur, iš jų: žymiai išaugo ekonomikos išlaidos – 1100,4 tūkst. Eur, būsto ir komunalinio ūkio – 899,5 tūkst. Eur, švietimo – 686,6 tūkst. Eur, aplinkos apsaugos – 664,3 tūkst. Eur (žr. 4 lentelę).

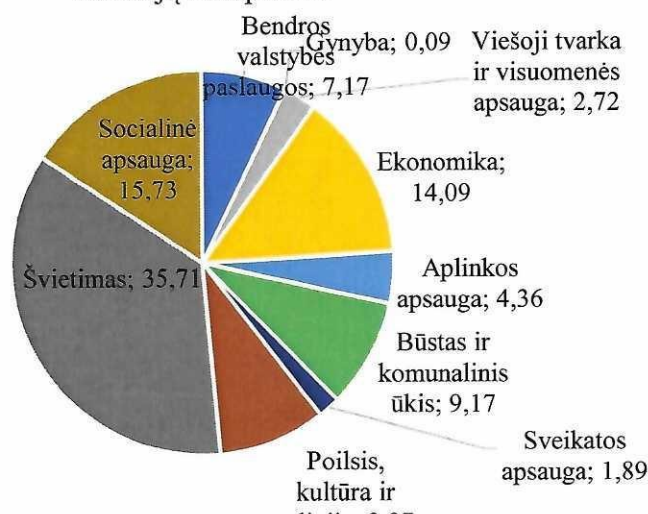
Savivaldybės biudžeto išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikaciją (tūkst. Eur)

4 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidos pagal funkcinę klasifikaciją	Patikslintas 2019 m. planas	Patikslintas 2020 m. planas	Įvykdyta per 2020 m.	Plano įvykdymas		Skirtumas, lyginant su 2019 m.
					Suma	Proc.	
1	Bendros valstybės paslaugos	2323,90	2352,30	2315,30	-37,00	7,17	28,40
2.	Gynyba	24,70	28,70	28,30	-0,40	0,09	4,00
3.	Viešoji tvarka ir visuomenės apsauga	723,60	879,80	879,80	0,00	2,72	156,20
4.	Ekonomika	3628,20	4728,60	4551,00	-177,60	14,09	1100,40
5.	Aplinkos apsauga	1059,40	1723,70	1409,10	-314,60	4,36	664,30
6.	Būstas ir komunalinis ūkis	2480,10	3379,60	2961,10	-418,50	9,17	899,50
7.	Sveikatos apsauga	554,70	638,30	611,80	-26,50	1,89	83,60
8.	Poilsis, kultūra ir religija	2934,50	2947,50	2927,50	-20,00	9,07	13,00
9.	Švietimas	10927,60	11614,20	11530,70	-83,50	35,71	686,60
10.	Socialinė apsauga	4880,10	5320,60	5078,60	-242,00	15,73	440,50
	IŠ VISO IŠLAIDŲ	29536,80	33 613,30	32 293,20	-1 320,10	100,00	4076,5

33. 2020 m. daugiausia asignavimų skirta švietimo funkcijai vykdyti – 35,71 proc. Visa 2020 m. biudžeto išlaidų struktūra procentais pagal valstybės funkcijų straipsnius pateikta 2 pav.

2020 m. biudžeto išlaidų struktūra procentais pagal valstybės funkcijų straipsnius

34. 2020 m. biudžete patvirtintos 6 programos, kurias iki metų pabaigos vykdė 32 asignavimų valdytojai:

01. Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo programą – 16 asignavimų valdytojų;

02. Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo programą – 18 asignavimų valdytojai;

03. Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo programą – 7 asignavimų valdytojai;

04. Savivaldybės pagrindinių funkcijų vykdymo programą – 13 asignavimų valdytojų;

05. Aplinkos apsaugos, verslo rėmimo ir žemės ūkio plėtros programą – 1 asignavimų valdytojas (Savivaldybės administracija);

06. Infrastruktūros objektų plėtros ir priežiūros programą – 10 asignavimų valdytojai.

Informacija apie patikslinto 2020 m. asignavimų plano vykdymą pagal programas
5 lentelė

Programos Nr.	Programos pavadinimas	Patikslintas planas, tūkst. Eur	Vykdymas, tūkst. Eur	Struktūra proc.	Nukrypimas nuo plano tūkst. Eur
1	Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo programa	11 499,71	11 417,28	34,79	82,43
2	Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimo programa	5 718,45	5 360,94	16,33	357,51
3	Kultūros ir turizmo, sporto, jaunimo ir bendruomenių veiklos aktyvinimo programa	2 802,13	2 769,49	8,44	32,64
4	Savivaldybės pagrindinių funkcijų vykdymo programa	5 043,69	4 996,78	15,22	46,91
5	Aplinkos apsaugos, verslo rėmimo ir žemės ūkio plėtros programa	2 675,03	2 210,61	6,74	464,42
6	Infrastruktūros objektų plėtros ir priežiūros programa	6 401,10	6 064,91	18,48	336,19
Iš viso asignavimų:		34 140,12	32 820,01	100,00	1 320,11

35. Didžioji Savivaldybės biudžeto asignavimų dalis skiriama Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimo programai – 34,79 proc. visų asignavimų. Norime atkreipti dėmesį, kad Aplinkos apsaugos, verslo rėmimo ir žemės ūkio plėtros programos asignavimų planas įvykdytas tik 82,64 proc.

Savivaldybės mokėtinų sumos

36. Savivaldybė įgyvendino Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo⁴³ nuostatas, kuriose nustatyta, kad Savivaldybės 2021 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinų sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2020 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinų sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti). Kreditorinis įsiskolinimas atėmus išlaidas dėl finansinių įsipareigojimų vykdymo išlaidas sumažėjo 246,1 tūkst. Eur ir metų pabaigoje sudarė 395,9 tūkst. Eur.
37. Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai Tarybos sprendimu⁴⁴ įpareigoti užtikrinti, kad 2021 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinų sumos) būtų ne didesnis už 2020 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinų sumas). Tačiau kai kurių asignavimų valdytojų mokėtinų sumos metų pabaigoje buvo didesnės nei metų pradžioje: Biržų kultūros centro padidėjo 0,5 tūkst. Eur, Biržų rajono Legailių globos namų – 67,1 tūkst. Eur, Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos – 4,0 tūkst. Eur, Iždo – 337,3 tūkst. Eur.

2020 m. gruodžio 31 d. Mokėtinų sumų pokytis, tūkst. Eur

6 lentelė

Eil. Nr.	Išlaidų grupės pavadinimas	Likutis 2020-01-01	Likutis 2020-12-31	Pokytis (-/+)
1.	Darbo užmokestis ir socialinis draudimas	86,1	5,5	-80,6
2.	Prekių ir paslaugų naudojimas	285,4	259,0	-26,4
3.	Subsidijos	8,9	0,0	-8,9
4.	Socialinės išmokos (pašalpos)	203,8	89,5	-114,3
5.	Kitos išlaidos	2,1	0	-2,1
6.	Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	55,7	41,9	-13,8
	Iš viso	642,0	395,9	-246,1

Ilgalaikiai įsipareigojimai

38. Savivaldybė neviršijo 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymu⁴⁵ patvirtinto skolinimosi limito. Savivaldybės skolos ataskaitų duomenys apie Savivaldybės skolinių įsipareigojimų, garantijų bei paskolų dydį yra teisingi.
39. Savivaldybės skoliniai įsipareigojimai 2020 metais išaugo 337,3 tūkst. Eur. Metų pradžioje Savivaldybės skolinių įsipareigojimų likutis sudarė 3 559,4 tūkst. Eur, pabaigoje – 3 896,7 tūkst. Eur, iš jų trumpalaikių paskolų 400,0 tūkst. Eur. Paskolų gauta 1064,1 tūkst. Eur, iš jų ilgalaikių

⁴³ Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 12 str. 3 d.

⁴⁴ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. vasario 28 d. sprendimo Nr. T-32 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2020 m. biudžeto patvirtinimo“ 2 punktas.

⁴⁵ LR 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybės biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas; 2018-12-17 Nr. XIII-2695.

paskolų projektams vykdyti 464,1 tūkst., trumpalaikių paskolų 600,0 tūkst. Eur, grąžinta ilgalaikių paskolų 526,8 tūkst. Eur, trumpalaikių – 200,0 tūkst. Eur.

Savivaldybė yra suteikusi dvi garantijas už 955,4 tūkst. Eur:

580,4 tūkst. Eur garantiją UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūrai už paskolos gavėjo UAB „Biržų vandenys“ įsipareigojimus pagal sutartį.

Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. rugpjūčio 28 d. sprendimu Nr. T-199 buvo suteikta uždarosios akcinės bendrovės Biržų autobuso parkui Biržų rajono savivaldybės garantija 375,0 tūkst. Eur paskolai.

Savivaldybės paskolų judėjimas 2020 m., tūkst. Eur

7 lentelė

Paskolos sutartis	Paskolos likutis 2020-01-01	Paskolos pokytis (-grąžinta/+paimta)	Paskolos likutis 2020-12-31
Finansų ministerijos 2001-03-20 sutartis Nr. 410	448,3	-149,4	298,9
Finansų ministerijos 2010-04-06 sutartis Nr. 609/SS-31	421,9	-28,1	393,8
Finansų ministerijos 2011-12-06 sutartis Nr. 757	448,4	-28,0	420,4
Finansų ministerijos 2014-03-31 sutartis Nr. 1S-30/SS-25	240,9	-15,1	225,8
SEB paskola 2014-12-22 sutartis Nr. 0741412020120-96/BS-271/2014	288,5	-144,8	143,7
AB Šiaulių banko paskola 2015-11-25 sutartis KS-2015-101781-25/SRV-246	743,2	464,1	1207,3
AB Šiaulių banko paskola 2015-11-25 sutartis KS-2015-101781-25/SRV-246 (refinansavimas AB DNB 2013 m. paskola)	968,2	-161,4	806,8
Finansų ministerijos 2020-06-04 trumpalaikė paskolos sutartis Nr. SRV-248/1S-83	-	600,0 -200,0	400,0
Iš viso	3559,4	337,3	3896,7

3. SAVIVALDYBĖS LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

40. Vidaus kontrolė, įskaitant finansų kontrolę, turi užtikrinti, kad įstaigų veikla būtų vykdoma įstatymų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka, Savivaldybės turtas bei įsipareigojimai tretiesiems asmenims būtų apsaugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo ir kitų neteisėtų veikų, būtų laikomasi patikimo finansų valdymo principų, o informacija apie įstaigos finansinę ir kitą veiklą būtų gaunama laiku ir teisinga, bei būtų naudojama tikslios ir patikimos finansinės atskaitomybės sudarymui.

Personalo valdymo srityje trūksta vidaus kontrolės

41. Audito metu vertinę vidaus kontrolės aplinką, nustatėme, kad kai kuriose įstaigose netinkamai valdomas personalas.

Neperžiūrėtos pareigybės funkcijos ir etatai

Biržų „Saulės“ gimnazijoje dirba sąskaitininkas-kasininkas, kurio pareigybės aprašyme nurodyta viena iš funkcijų <...atlieka piniginių lėšų priėmimo, apskaitos operacijas pagal Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklės...>. Gimnazijoje jau daugiau, kaip 5 metai kasos darbo organizavimas nevykdomas ir kasos operacijų apskaitos dokumentai

nebepildomi. Pagal gimnazijos direktoriaus 2020 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. V-2 patvirtintą pareigybės aprašymą darbuotojas neatlieka minėtų funkcijų.

Biržų kultūros centro valytojo pareigybės aprašymo 3 p. nustatyta pareigybės paskirtis – užtikrinti Kultūros centro kolektyvo repeticijoms naudojamų patalpų, esančių adresu: Biržų Šv. Jono Krikštytojo parapijos Caritas, Rotušės g. 4, Biržai, švarą ir tvarką. Darbuotojui skirta 0,25 valytojo etato, dirbant po 2 val. nuo pirmadienio iki penktadienio. Tačiau Kultūros centras patalpų naudojimo sutarties nepateikė. Taip pat norime atkreipti dėmesį, kad atsižvelgiant į situaciją dėl koronaviruso plitimo, Vyriausybės paskelbto karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje, Kultūros centro kolektyvo repeticijos minėtose patalpose nevyko, tačiau darbuotojui už patalpų valymą atlyginimas buvo mokamas.

Biudžeto asignavimų valdytojai privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą, todėl Biržų kultūros centras ir Biržų krašto muziejus „Sėla“ turi spręsti klausimą dėl signalizacinės apsaugos paslaugų atsisakant sargų ir apsaugos darbuotojų pareigybų.

Biržų kultūros centre 2020 m. gruodžio mėnesį dirbo 13 darbuotojų, už kuriuos įstaiga moka VSD įmokas. Per 2020 m. Kultūros centras papildomai apskaičiavo VSD įmokų iki MMA už 5798,26 Eur. Biudžetinių įstaigų įstatymo 9 str. nurodyta, kad biudžetinės įstaigos vadovas yra vienasmenis biudžetinės įstaigos valdymo organas, kurio viena iš pareigų užtikrinti racionalų ir taupų lėšų bei turto naudojimą, veiksmingą biudžetinės įstaigos vidaus kontrolės sistemos sukūrimą, jo veikimą ir tobulinimą.

Apskaičiuojant darbo užmokestį nustatyti neatitikimai

42. Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo apmokėjimo sąlygos ir dydžiai, premijų ir materialinių pašalpų mokėjimo sąlygos, darbuotojų pareigybų lygiai ir grupės nustatytos įstaigų Darbo apmokėjimo sistemoje ir Darbo tvarkos taisyklėse.

Neteisingai apskaičiuojamas darbo užmokestis ir kitos išmokos

Biržų „Saulės“ gimnazijoje patikrinus atrinktų darbuotojų darbo užmokesčio apskaičiavimą ir išmokėjimą pagal įstaigos „Archyvinis priskaitymų ir atskaitymų žiniaraščius“ nustatyta, kad darbuotojui (mokytojui metodininkui) nuo 2020 metų rugsėjo mėn. iki 2021 m. kovo mėn. kiekvieną mėnesį neteisingai skaičiuojamas darbo užmokestis. Nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. Gimnazijos direktoriaus įsakymu darbo sutartis pakeista (papildyta) darbuotojui nustatant pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientą baziniais dydžiais 8,62 ir darbo laiko norma 1472 metinių valandų. Minėtam darbuotojui nuo 2020 m. rugsėjo mėn. iki 2021 m. kovo mėn. darbo užmokesčio (neatskaičius mokesčių) neteisingai apskaičiuota suma sudaro apie 530 Eur. Kadangi neteisingai buvo skaičiuojamas darbo užmokestis, 2021 m. vasario mėn. tam pačiam darbuotojui neteisingai apskaičiuoti ir išmokėti atostoginiai, o 2021 metais kovo mėn. atleidžiant darbuotoją, jam neteisingai apskaičiuota ir išmokėta kompensacija už nepanaudotas atostogas.

Gimnazijoje už 2020 metų veiklos rezultatus skirtos premijos, tačiau įstaiga nepateikė jokių dokumentų, kokias ypač svarbias vienkartinės užduotis darbuotojai atliko arba apie labai gerai įvertintą darbuotojų veiklą, už kurias buvo išmokėtos iš valstybės biudžeto lėšų premijos.

Biržų „Saulės“ gimnazijos darbuotojams (15 pareigybių) 2020 m. vasario mėn. direktoriaus įsakymu atsižvelgus į darbuotojų veiklos vertinimo išvadas nustatyta nuo 2020 m. vasario 3 d. iki 2021 m. sausio 31 d. pareiginės algos kintamoji dalis 5 procentai. 2020 m. gruodžio mėn. tiems patiems darbuotojams direktoriaus įsakymu nustatyta nuo 2020 m. gruodžio 1 d. iki 2021 m. sausio 31 d. pareiginės algos kintamoji dalis 10 procentų. Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatyme numatyta, kad kintamosios dalies dydis nustatomas iki kito biudžetinės įstaigos darbuotojų kasmetinio veiklos vertinimo.

Biržų kultūros centro 2018 m. vasario 1 d. darbo sutarties Nr. DA-443 priede Susitarimas dėl papildomo darbo su darbuotoju sudarė susitarimą dėl papildomo darbo eiti sargo pareigas ligos laikui. Papildomas darbas atliekamas pagrindinio darbo metu, mokant 30 procentų pareiginės algos pastoviosios dalies dydžio priemoką. Norime atkreipti dėmesį, kad šių darbuotojų darbo valandos pagal patvirtintus grafikus nesutampa, todėl vaduojantis darbuotojas negalėjo atlikti darbo savo pagrindinio darbo metu. Darbo kodekso 120 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose privaloma įtraukti darbuotojo faktiškai dirbtus: viršvalandžius; darbo laiką švenčių dieną; darbo laiką poilsio dieną, jei jis nenustatytas pagal grafiką; darbo laiką naktį; darbo laiką pagal susitarimą dėl papildomo darbo. Vaduojančio sargą darbuotojo darbo laiko apskaitos žiniaraštis nesudarytas, todėl nėra aišku, kokios darbo valandos buvo išdirbtos. Taip pat netinkamai suformuluotas darbuotojui apmokėjimas už papildomą darbą, kadangi mokant 30 procentų priedą neapmokama už nakties laiko valandas. Darbo kodekso 144 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad už darbą naktį mokamas ne mažesnis kaip pusantro darbuotojo darbo užmokesčio dydžio užmokestis.

Netinkamas automobilio vairuotojų komandiruočių teisinis reglamentavimas ir apmokėjimas

43. Darbo kodekso 144 str. 8 d. numatyta, kad <...Darbuotojams, kurių darbas yra kilnojamojo pobūdžio arba atliekamas lauko sąlygomis, arba susijęs su kelionėmis ar važiavimu, kompensuojamos su tuo susijusios padidėjusios išlaidos už faktiškai tokio pobūdžio dirbtą darbo laiką. Šių kompensacijų dydis negali viršyti 50 procentų bazinio (tarifinio) darbo užmokesčio ir jos mokamos tuo atveju, kai darbuotojui neapmokamos komandiruotės išlaidos...>.

Darbo sutartyse neatlikti pakeitimai

Savivaldybės administracijos vairuotojų darbo sutarčių pakeitimuose (papildymuose) (1998 m. rugsėjo 1 d. Nr. 151; 1998 m. vasario 20 d. Nr. 133; 2002 m. birželio 5 d. Nr. 172) nurodyta, kad vadovaujantis Vyriausybės nutarimu⁴⁶ nuo 2004 m. lapkričio mėn. <...automobilių vairuotojams nustatyta 25 procentų mėnesinės algos išmokos padidėjusios išlaidoms dėl darbo, susijusio su važiavimais, kompensuoti, bet ne daugiau kaip Finansų ministerijos patvirtinta komandiruočių Lietuvos Respublikos teritorijoje dienpinigių norma...>. Pastebėta, kad nuo 2017 m. liepos 1 d. Vyriausybės nutarimas nebegalioja, todėl rekomenduotina atlikti darbo sutarties korekciją su aktualia Darbo kodekso formuluote arba, pripažinus netekusiu galios Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2004-11-12 įsakymą Nr. AK-262, siunčiant automobilio vairuotojus į komandiruotę vadovautis Vyriausybės nutarimu patvirtintomis Komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklėmis.

Netinkamai taikomos teisės normos apmokant už komandiruotes

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu⁴⁷ pakeista (papildyta) darbuotojo darbo sutartis 1998 m. vasario 20 d. Nr. 133 <...nustatomas 25 procentų bazinio darbo užmokesčio (pareiginės algos pastoviosios dalies koeficiento) išmokas padidėjusioms išlaidoms dėl darbo, susijusio su važiavimais kompensuoti...> neatitinka Darbo kodekso 144 str. 8 d. nustatytos formulės.

Savivaldybės administracijos vairuotojams apmokami dienpinigiai, nors kas mėnesį yra kompensuojamos padidėjusios išlaidos, susijusios su kelionėmis ar važiavimu 25 procentai nuo bazinio (tarifinio) darbo užmokesčio. Vyriausybės nutarimu⁴⁸ patvirtintų Komandiruočių

⁴⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. Nr. 116 „Dėl kompensuojamų išmokų dydžio ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁴⁷ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019 m. birželio 6 d. įsakymas Nr. AK-198.

⁴⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų komandiruočių išlaidų apmokėjimo“ (aktuali redakcija).

išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklių II sk. 7 p. nustatyta, kad dienpinigiai yra priskiriami prie komandiruočių išlaidų.

Savivaldybė nėra patvirtinusi pareigybių sąrašo ir tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo savivaldybės įmonėse, viešosiose įstaigose taisyklių

44. Biržų rajono savivaldybėje nėra nustatytų savivaldybės įmonių, viešųjų įstaigų, kurių dalininkas (ar savininkas) yra savivaldybės institucija, vadovaujančiųjų darbuotojų, turinčių teisę naudotis tarnybiniais lengvaisiais automobiliais, pareigybių sąrašo ir tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo savivaldybės įmonėse, viešosiose įstaigose taisyklių kaip rekomenduojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo⁴⁹ 3 punkte.

Pastebėjimai dėl kitų neformaliojo vaikų švietimo teikėjų mokinių paslaugų organizavimo ir finansavimo

45. Biržų rajono savivaldybės administracija – institucija atsakinga už savarankiškos savivaldybės funkcijos vykdymą, už neformaliojo vaikų švietimo organizavimą savo teritorijoje, teikėjų tinklo formavimą, neformaliojo švietimo mokyklų steigėjo funkcijų vykdymą, šių mokyklų finansavimą, taip pat atliekanti jų priežiūrą ir užtikrinanti kokybę, administruojanti lėšas, skirtas neformaliajam švietimui. Audito metu vertinome kitų neformaliojo vaikų švietimo teikėjų mokinių švietimo paslaugų organizavimą, teikimą, Biržų rajono savivaldybėje, jo finansavimą, neformaliojo mokinių švietimo teikėjų priežiūrą ir lėšų panaudojimą. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu⁵⁰ patvirtinta Savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo programų vertinimo komisiją iš 7 narių, kurie yra iš įvairių institucijų.
46. Neformaliojo vaikų švietimo (toliau – NVŠ) lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašo⁵¹ (toliau – NVŠ aprašas) nuostatos numato, kad NVŠ programų vertinimo periodiškumą nustato Savivaldybė. Neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašo (toliau – Savivaldybės aprašas)⁵² 20 p. nustatyta, kad NVŠ programos vertinamos ne rečiau kaip 2 kartus per metus.

Vertinant NVŠ programas nebuvo laikomasi periodiškumo

Biržų rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo programos 2020 m. buvo vertintos tik 1 kartą (vertinimo komisijos 2020 m. sausio 6 d. posėdžio protokolas Nr. 1), kurias Savivaldybės administracijos direktorius patvirtino 2020 m. sausio 9 d.

Minėtu savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintos Biržų rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo teikėjų programų atitiktį reikalavimams, tačiau 3 programos 2020 m. nebuvo vykdomos, o metų eigoje nutraukta programos „Socialinių įgūdžių formavimas per sportą II“ veikla.

⁴⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. rugsėjo 13 d. nutarimas Nr. 993 „Dėl tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo valstybės įmonėse ir viešosiose įstaigose“.

⁵⁰ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2019 m. sausio 9 d. įsakymas Nr. A-25 „Dėl Biržų rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo programų vertinimo“.

⁵¹ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. V-758 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo (toliau – NVŠ) lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁵² Biržų rajono savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 11 d. sprendimas Nr. T-215 „Dėl Biržų rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

47. Biržų rajono savivaldybės 2020 m. NVŠ teikėjų programų vykdymui lėšos buvo skirtos iš Europos Sąjungos finansinės paramos. Praėjusiais metais NVŠ teikėjams išmokėta 72,2 tūkst. Eur. Pasirašius NVŠ programos finansavimo sutartį tarp NVŠ teikėjo ir Savivaldybės administracijos, vadovaujantis Savivaldybės aprašo 24 p. nuostata, Savivaldybės Buhalterijos skyrius NVŠ teikėjams lėšas paskirsto pagal Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus pateiktus duomenis⁵³.
48. Rekomenduojama NVŠ lėšų suma vienam NVŠ programoje dalyvaujančiam vaikui yra 15 eurų per mėnesį⁵⁴. Jei savivaldybė, atsižvelgdama į prioritetus, nustato kitokią NVŠ lėšų sumą vienam NVŠ programoje dalyvaujančiam vaikui ar skirtingus NVŠ lėšų dydžius, ji negali būti mažesnė nei 10 eurų ir didesnė nei 20 eurų per mėnesį. Nerekomenduojama nustatyti didesnės nei 15 eurų per mėnesį sumos vaikui, jei savivaldybės vaikų dalyvavimo NVŠ veiklose procentas yra mažesnis nei 75 proc. nuo visų savivaldybėje pagal bendrojo ugdymo programas besimokančių mokinių skaičiaus⁵⁵.
- 2020 metais Biržų rajono savivaldybėje NVŠ lėšų suma vienam NVŠ programoje dalyvaujančiam vaikui buvo skirta:
- vasario mėn. – 11,76 Eur⁵⁶;
- kovo–birželio mėn. – 12,85 Eur⁵⁷;
- rugsėjo–gruodžio mėn. – 16,44 Eur⁵⁸.

Finansavimas padidintas nesilaikant NVŠ aprašo reikalavimų

NVŠ aprašo 9 p. nustatyta, kad „Savivaldybė, didinanti ar mažinanti rekomenduojamą NVŠ lėšų sumą, turi ją pagrįsti ir užtikrinti, kad nenukentėtų ugdymo kokybė, kad NVŠ lėšos būtų naudojamos efektyviai ir racionaliai. Jei skiriamas didesnis finansavimas, turi būti aptarti ir aukštesni NVŠ programos vykdymo kokybiniai ir (ar) kiekybiniai rodikliai“. Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus darbuotojai paaiškino, kad Savivaldybėje įkainis padidintas dėl gauto didesnio finansavimo, kuris perskaičiuotas pagal programose dalyvaujančių mokinių skaičių, kokybiniai ir (ar) kiekybiniai rodikliai aptarti nebuvo.

Be to, nerekomenduojama nustatyti didesnės nei 15 Eur per mėnesį sumos, jeigu savivaldybės vaikų dalyvavimo NVŠ veiklose procentas yra mažesnis nei 75 proc. nuo visų savivaldybėje besimokančių mokinių skaičiaus. 2019-2020 mokslo metais Biržų rajone dalyvaujančių NVŠ veiklose mokinių buvo 65,2 proc.

Nenustatytas maksimalus vaikų skaičius NVŠ programos įgyvendinimo grupėse

NVŠ aprašo 19 p. rekomenduojama maksimalų vaikų skaičių NVŠ programos įgyvendinimo grupėje nustatyti savivaldybės administracijos direktoriui, tačiau Švietimo, kultūros ir sporto skyrius dokumento apie nustatytą maksimalų vaikų skaičių nepateikė. Pagal pateiktus dokumentus matyti, kad Savivaldybėje grupę sudaro 15 mokinių.

⁵³ Biržų rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus raštas „Dėl NVŠ programų mokinių skaičiaus ir lėšų poreikio“ (2020-02-27 Nr. SD-19; 2020-03-30 Nr. SD-26; 2020-04-30 Nr. SD-36; 2020-05-29 Nr. SD-42; 2020-06-30 Nr. SD-44; 2020-09-30 Nr. SD-57; 2020-10-30 Nr. SD-61; 2020-11-30 Nr. SD-64; 2020-12-31 Nr. SD-67).

⁵⁴ Neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2018 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. V-758, 7 p.

⁵⁵ Ten pat 8 p.

⁵⁶ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. sausio 27 d. įsakymas Nr. A-60 „Dėl lėšų Biržų rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo teikėjų programoms paskirstymo“.

⁵⁷ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. vasario 19 d. įsakymas Nr. A-136 „Dėl lėšų Biržų rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo teikėjų programoms paskirstymo 2020 m. I pusmetį“.

⁵⁸ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. rugsėjo 8 d. įsakymas Nr. A-722 „Dėl lėšų Biržų rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo teikėjų programoms paskirstymo“.

49. Neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimo stebėseną vykdo Biržų rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus specialistai, atsakingi už neformalųjų vaikų švietimą, vadovaujantis Neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašu⁵⁹, kuris nustato stebėsenos paskirtį, uždavinius, jos vykdymo būdus, stebėsenos organizavimą, stebėseną atliekančių darbuotojų teises ir pareigas. Pažymėtina, kad NVŠ programų užsiėmimų vietose už NVŠ programas atsakingi specialistai pasirinktinai kas mėnesį atlikdavo neplanines patikras ir pildė jų ataskaitas, užfiksuojant užsiėmimų pavadinimą, datą ir trumpus komentarus (ar mokinių skaičius atitiko žurnalą, ar įvyko ir kur vyko užsiėmimai). Ataskaitos buvo teikiamos Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centrui.

Neužtikrintas viešumas

Savivaldybėje nevykdomas Neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo 9.3 p. reikalavimas, kuriame nustatyta, kad „ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius per žiniasklaidos priemones Vykdytojo viešinama informacija apie Programos eigą, Programos įgyvendinimo rezultatus, kita informacija. Specialistas informuoja Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėją, kai Vykdytojas per tris mėnesius per žiniasklaidos priemones neviešino informacijos apie Programą“.

50. Savivaldybės taryba patvirtino Neformaliojo vaikų švietimo ir jo teikėjų veiklos kokybės užtikrinimo tvarkos aprašą,⁶⁰ kuris nustatyto neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjų švietimą papildančio ugdymo mokyklų ir kitų neformaliojo vaikų švietimo teikėjų (įstaigų, įmonių, laisvųjų mokytojų, organizacijų ar jų padalinių) veiklos įsivertinimo ir veiklos vertinimo sampratą, metodiką, išorinio vertinimo organizavimą ir vykdymą. Jame apibrėžtos nuostatos privalomos neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjų švietimą papildančio ugdymo mokykloms. Kiti NVŠ teikėjai išoriniame vertinime gali dalyvauti jiems patiems pageidaujant. Kitiems NVŠ teikėjams išorinis vertinimas dar nebuvo atliktas.

Norime pažymėti, kad dėl išsakytų NVŠ teikėjų pastebėjimų dėl NVŠ lėšų skyrimo ir panaudojimo, 2021 m. du kartus buvo inicijuotas Biržų rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos aprašo pakeitimas.

Nėra užtikrinamas visų vietinių rinkliavų administravimas ir kontrolė

51. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme vietinių rinkliavų nustatymas priskirtas savarankiškosios savivaldybių funkcijoms⁶¹. Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra taisyklių, už kurių pažeidimą atsiranda administracinė atsakomybė, ir kitų taisyklių tvirtinimas bei vietinių rinkliavų nustatymas įstatymų nustatyta tvarka⁶².

Vietinė rinkliava yra savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka, galiojanti tos savivaldybės teritorijoje⁶³. Savivaldybių tarybos tvirtina vietinių rinkliavų nuostatus, nustato

⁵⁹ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2019 m. vasario 1 d. įsakymas Nr. A-95 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁶⁰ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. birželio 26 d. sprendimas Nr. T-145 „Dėl Biržų rajono savivaldybės neformaliojo vaikų švietimo ir jo teikėjų veiklos kokybės užtikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 2 p. ir 3 p.

⁶¹ Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 2 punktą.

⁶² Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 d. 36 ir 37 punktai.

⁶³ Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo 2 straipsnio 3 dalis.

lengvatas vietinių rinkliavų mokėtojams, vietinės rinkliavos grąžinimo atvejus (12 str.). Rinkliavos dydis nustatomas rinkliavos nuostatuose (13 str.).

2020 m. Savivaldybė gavo 648,4 tūkst. įplaukų iš vietinių rinkliavų, iš kurių už leidimus surinkta 13,4 tūkst. Eur (žr. 8 lentelė).

8 lentelė

Eil. Nr.	Vietinės rinkliavos objektai	Atsakingas už vietinę rinkliavą	Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimo data, Nr.	Surinkta pajamų suma per 2020 m., tūkst. Eur
1.	Už leidimą atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje	Biržų ir Vabalninko teritorijoje Statybos ir infrastruktūros skyrius, kaimo teritorijoje – Žemės ūkio	2005-06-28 Nr. T-152 (su pakeitimas ir papildymais)	2,0
2.	Už leidimą prekiauti ar teikti paslaugas Savivaldybės tarybos nustatytoje viešosiose vietose	Seniūnijos	2015-08-27 Nr. T-164 (su pakeitimas ir papildymais)	7,1
3.	Už leidimą įrengti išorinę reklamą ant Savivaldybei priklausančių ar valdytojo teise valdomų objektų	Seniūnijos	2020-02-28 Nr. T-69	4,3
4.	Už leidimą organizuoti komercinius renginius	Savivaldybės administracijos direktorius	2015-09-27 Nr. T-164 (su pakeitimas ir papildymais)	0
5.	Už leidimą įrengti laikinus kilnojamus įrenginius	Seniūnijos	2005-06-28 Nr. T-152 (su pakeitimas ir papildymais)	0
6.	Už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą	Administratorius	2017-08-31 Nr. T-148 (pakeista 2020-10-30 Nr. T-244)	635,0

52. Savivaldybėje vietinės rinkliavos nuostatai (toliau – Nuostatai) už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius savivaldybės teritorijoje patvirtinti 2005 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu Nr. T-152 (su visais pakeitimais ir papildymais). Nuostatai reglamentuoja vietinės rinkliavos rinkimą už leidimo įrengti kilnojamuosius įrenginius savivaldybės teritorijoje (išskyrus prie valstybinės reikšmės kelių, privačiose ir išnuomotose valstybinės žemės sklypuose) išdavimą. Vietinę rinkliavą renka ir leidimus išduoda seniūnijos. Leidimų formą tvirtina Savivaldybės administracijos direktorius (Nuostatų 9 p.).

Rinkliavos už leidimo įrengti kilnojamuosius įrenginius savivaldybės teritorijoje nuostatai tikslintini

Nėra aiški leidimų išdavimo ir panaikinimo tvarka, nėra nustatytos paslaugos paraiškos, leidimo ir leidimų registro formos. Nuostatuose nėra nustatyta, kokius dokumentus turi pateikti pareiškėjas, norėdamas gauti leidimą numatytiems darbams atlikti. Neaišku, kokiais terminais išduodamas leidimas ir atsiskaitymas už rinkliavą, kas vykdo rinkliavos rinkimo kontrolę. Kas prižiūri ir kontroliuoja, kad išardžius laikinus kilnojamus įrenginius, teritorija būtų sutvarkyta.

2017 m. audito ataskaitoje⁶⁴ minėjome, kad nuo 2005 m. birželio 28 d. (kada buvo patvirtinti vietinės rinkliavos už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje nuostatai) nebuvo išduotas nei vienas leidimas, o įplaukų už šią rinkliavą niekada nebuvo.

⁶⁴ Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2017 m. kovo 13 d. „Biržų rajono savivaldybės vietinių rinkliavų valdymo patikrinimo ataskaita“ Nr. K14-2.

Šios rinkliavos administravimas neefektyvus, todėl rekomendavome spręsti klausimą dėl šios rinkliavos tikslingumo. Savivaldybės administracija Kontrolės ir audito tarnybai pateikė⁶⁵, kad „Šis klausimas išnagrinėtas, nuspręsta palikti numatytą rinkliavą“. Tokiu atveju, administravimo subjektas turi tinkamai reglamentuoti ir kontroliuoti, kad administracinė paslauga būtų vykdoma.

53. Viešojo administravimo subjektas sudaro teikiamų administracinių paslaugų sąrašą ir, vadovaudamasis šių paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, parengia informacinio pobūdžio administracinių paslaugų teikimo aprašymus ir viešai juos paskelbia. Administracinių paslaugų teikimo aprašymai rengiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro patvirtintomis rekomendacijomis⁶⁶.

Administracinių paslaugų sąrašas netikslus

Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu⁶⁷ patvirtintas Savivaldybės teikiamų administracinių paslaugų sąrašas. Į sąrašą nėra įtraukta leidimų įrengti išorinę reklamą išdavimas ir leidimų įrengti, statyti laikinus kilnojamus įrenginius išdavimas, su šiomis rinkliavomis susijusi informacija nepatalpinta Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinėje sistemoje (PASIS), todėl gyventojams nėra galimybės žinoti, kad jie turi mokėti tokią rinkliavą.

Savivaldybės nekilnojamojo turto valdyme nustatyti ir neištaisyti trūkumai

54. Savivaldybių turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo savivaldybių tarybos pagal Vietos savivaldos įstatymą⁶⁸ – įgyvendindamos turto savininko funkcijas bei savivaldybių institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos – patikėjimo teise. Savivaldybės administracija organizuoja ir kontroliuoja savivaldybės turto valdymą ir naudojimą. Savivaldybės nekilnojamasis turtas (toliau – NT) yra viena iš priemonių savivaldybės funkcijoms atlikti. Savivaldybė yra atsakinga už tai, kad savivaldybės turtas būtų valdomas, naudojamas ir disponuojama juo vadovaujantis visuomeninės naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principais. Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba atliko Biržų rajono savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo veiklos auditą bei 2020 m. pateikė Biržų rajono savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo veiklos ataskaitą, kurioje pateikė informaciją apie Biržų rajono savivaldybės nekilnojamojo turto valdymą.
55. Atsižvelgę į tai, kad dar yra neįgyvendinta dalis rekomendacijų, susijusių su turto valdymu, negalime patvirtinti, kad Savivaldybės turto valdytojai visada turtą valdo efektyviai: nevertinama, kiek jo reikia funkcijoms atlikti, kiek jis naudojamas ne šioms funkcijoms atlikti ir kt. Be to, ne visada apskaičiuojamos šio turto, o ypač – nereikalingo – funkcijoms vykdyti, išlaikymo sąnaudos, nevertinamas jų racionalumas, ne visada ieškoma sprendimų dėl nereikalingo nekilnojamojo turto. Savivaldybė neturi tikslios informacijos apie turimą Savivaldybės nekilnojamąjį turtą, jo būklę ir poreikį Savivaldybės funkcijoms vykdyti. Ne visas NT, daiktinės teisės ir juridiniai faktai įregistruoti Nekilnojamojo turto registre, ne po visu nekilnojamuoju turtu suformuota ir įteisinta žemė, nustatyta trūkumų turto apskaitoje.

⁶⁵ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2021 m. kovo 3 d. raštas Nr. SN-309 „Dėl rekomendacijų įgyvendinimo“.

⁶⁶ Vidaus reikalų ministro 2009 gruodžio 1 d. įsakymo Nr. IV-644 „Dėl Administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“.

⁶⁷ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. birželio 6 d. įsakymas Nr. A-395 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašo patvirtinimo ir administracinių paslaugų aprašymų parengimo“ (pakeitimai 2016 m. rugsėjo 9 d. Nr. A-793, 2016 m. rugsėjo 15 d. A-816).

⁶⁸ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas 1994 m. liepos 7 d. Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais).

Vis dar neištaisyti Biržų rajono savivaldybės nekilnojamojo turto valdymo trūkumai

Įregistruota 87 proc. Savivaldybės būsto nuomos sutarčių.

Dėl esamos ekstremalios situacijos metinė Savivaldybės administracijos inventORIZACIJA neatlikta.

Nekilnojamojo turto registre įregistruota patikėjimo teisė 94 proc. (545 iš 580) gyvenamosios paskirties objektų ir jų priklausinių (ūkio pastatų, kiemo statinių); apie 98 proc. negyvenamosios paskirties pastatų.

Turtas neperduotas UAB „Biržų vandenys“ valdyti teisės aktų nustatyta tvarka.

Vis dar Savivaldybės turto ataskaita yra neinformatyvi bei neteikiama tvirtinti Savivaldybės tarybai.

Nustatyti trūkumai įstaigose valdant NT įstaigose

Kultūros centras patikėjimo teise valdo 10 nekilnojamojo turto vienetų, iš kurių tik 4 yra įregistruoti Registrų centre. Ne visas gautas ir perduotas pagal panaudos sutartis ilgalaikis materialusis apskaitomas nebalansinėje sąskaitoje. Registrų centro duomenimis, Kultūros centras turi du pastatus-ventiliatorines S. Neries g. 5A, Vabalninke (Nr. 3697-8006-8024, Nr. 3697-8006-8035), kurie Kultūros centro buhalterinėje apskaitoje nėra užregistruoti. Nėra sudarytų valstybinės žemės panaudos sutarčių neatlygintinai naudoti valstybinės žemės sklypus, kurių reikia patikėjimo teise, panaudos ar nuomos pagrindais gauto nekilnojamojo turto eksploatacijai.

Muziejus pagal panaudą⁶⁹ yra perdavęs Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešajai bibliotekai neatlygintinai naudoti Savivaldybės nuosavybės teise priklausančią ir Muziejaus patikėjimo teise valdomą turtą (negyvenamąsias patalpas) 1286,18 kv. m. Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka sales gavo pagal panaudą neatlygintinai, o jas nuomoja trumpalaikiai nuomai tretiesiems asmenims. Tai prieštarauja Savivaldybės tarybos sprendimu⁷⁰ patvirtinto Savivaldybės ir Valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo 2 priedo nuostatomis. Kadangi tos pačios tvarkos 9 p. nustatyta, kad „Turto valdytojai patikėjimo teise valdomą Savivaldybės turtą gali perduoti kitiems asmenims nuomos, panaudos ar kitokiu pagrindu Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka“.

12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ 11 p. nustatyta, kad „Viešojo sektoriaus subjektas ilgalaikio materialiojo turto apskaitą turi tvarkyti pagal turto vienetus“. Legailių globos namų buhalterinėje apskaitoje Ilgalaikio materialaus turto „Slaugos namai“ (inv. Nr. 1010001 ir inv. Nr. 1010002) ir Ilgalaikio materialaus turto „Pastatas-ūkinis pastatas“ (inv. Nr. 1010003 ir inv. Nr. 1010007) sukurtos po dvi ilgalaikio turto vieneto apskaitos korteles. Pagal nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašą, šis turtas užregistruotas, kaip vienas turto vienetas „Pastatas-Slaugos namai“ (unik. Nr. 3693-8008-2019) ir „Pastatas-ūkinis pastatas“ (unik. Nr. 3693-8008-2051).

12-ajame VSAFAS 73.2 p. nustatyta, kad prie pastatų grupės priskiriama <...pastatai – gyvenamieji, gamybiniai, administraciniai ir kiti pastatai, išskyrus nekilnojamas kultūros vertybes...>. Pastebėta, kad Legailių globos namų buhalterinėje apskaitoje prie ilgalaikio materialiojo turto grupės „Pastatai“ neteisingai priskirtas Ilgalaikis materialusis turtas „Kaminas“ (inv. Nr. 1010111) nusidėvėjimo normas metais nustatyta 35 metai, tai neatitinka nustatytų ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų.

⁶⁹ 2020 m. kovo 9 d. turto (negyvenamųjų patalpų) panaudos sutartis Nr. 3 SUM-3.

⁷⁰ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2011 m. birželio 30 d. sprendimas Nr. T-160 „Dėl Savivaldybės ir Valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (galiojanti redakcija).

Vis dar didelė dalis vietinės reikšmės keliams (gatvėms) nėra atlikti kadastriniai matavimai ir teisiškai įregistruoti

56. Ankstesnių metų Biržų rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių ataskaitose Kontrolės ir audito tarnyba pateikė pastebėjimą, kad ne visiems vietinės reikšmės keliams (gatvėms) atlikti kadastriniai matavimai ir ne visi keliai (gatvės) teisiškai įregistruoti.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė

Vyriausioji patarėja

Stasė Čeponienė

Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba – biudžetinė įstaiga, prižiūrinti, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai. Kontrolės ir audito tarnyba teikdama pastebėjimus ir rekomendacijas siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą rajono bendruomenei, skatinti atskaitingumą, į rezultatus ir žmonių poreikius orientuotą valdymą, Savivaldybės turto, finansų valymo ir kontrolės sistemų pažangą.

Auditą atliko: Savivaldybės kontrolierė Žaneta Eriksonienė ir vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė.

Audito ataskaita pateikta: Biržų rajono savivaldybės tarybai, Biržų rajono savivaldybės merui, Biržų rajono savivaldybės administracijai

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Savivaldybės administracijos direktoriui

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonės ir veiksmai rekomendacijai įgyvendinti	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Už rekomendacijos įgyvendinimą atsakingas darbuotojas
1.	Buhalterinėje apskaitoje priskirti ir registruoti pagrindines veiklos sąnaudas, vadovaujantis 11-ojo VSAFAS nuostatomis (ataskaitos 8-10 p.)	Apskaitoje priskirtos ir įregistruotos pagrindinės veiklos sąnaudos, vadovaujantis 11-ojo VSAFAS nuostatomis	Įgyvendinta audito metu	Buhalterinės apskaitos skyriaus išlaidų apskaitos buhalterė
2.	Teikti Tarybai tikslinti Biržų rajono tarybos 1998 m. balandžio 10 d. sprendimą Nr. 34 „Dėl paplūdimių (pliažų), parkų ir skverų“ (ataskaitos 12 p.)	Rengiamas Savivaldybės tarybos sprendimo projektas	2021 m. rugpjūčio – rugsėjo mėn.	Architektūros ir urbanistikos skyriaus vyr. specialistė
3.	Užtikrinti, kad Inventorizacija būtų atlikta laiku, apskaitos duomenys būtų pagrįsti turto ir įsipareigojimų inventorizavimo duomenimis (ataskaitos 17 p.)	Artimiausiu metu bus užsakyti statinių kadastriniai matavimai, kiek tai susiję su Architektūros ir urbanistikos skyriaus įgyvendintais projektais Metinę inventorizaciją atlikti Administracijos direktoriaus įsakymu nustatytais terminais	2021 m. gruodžio mėn. Administracijos direktoriaus nustatytais terminais	Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėja Inventorizacijos komisijos pirmininkas
4.	Apskaičiuoti ir užregistruoti buhalterinėje apskaitoje atidėjinius, susijusius su darbo santykiais, vadovaujantis 18-uoju VSAFAS (ataskaitos 18 p.)	Apskaičiuoti ir užregistruoti buhalterinėje apskaitoje atidėjiniai, susiję su darbo santykiais, vadovaujantis 18-uoju VSAFAS	Įgyvendinta audito metu	Darbo užmokesčio buhalterės
5.	Atsižvelgus į surenkamas pajamas, tikslinti Savivaldybės biudžetą (ataskaitos 26–28 p.)	Savivaldybės biudžeto pajamos bus tikslinamos atsižvelgiant į pajamų surinkimą	2021-12-31	Biudžeto skyriaus vedėja
6.	Kontroliuoti, kad asignavimų valdytojų metų pradžios įsiskolinimai (mokėtinos sumos) neviršytų metų pabaigos įsiskolinimų (ataskaitos 37 p.).	Išsiųsti įstaigoms raštą dėl įsiskolinimų metų pabaigoje mažinimo. Pagal galimybes kontroliuoti įstaigų skolinius įsipareigojimus.	2021-12-31	Biudžeto skyriaus vedėja, vyr. specialistė

7.	Spręsti klausimą dėl Savivaldybės administracijos automobilio vairuotojų komandiruočių teisinio reglamentavimo ir apmokėjimo (ataskaitos 43 p.)	<p>1. Vadovaujantis teisės aktais parengti Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymą dėl automobilio vairuotojų mėnesinės algos išmokų padidėjusioms išlaidoms dėl darbo, susijusio su važiavimu kompensuoti, pripažįstant netekusiais galios 2004 m. lapkričio mėn. įsakymus.</p> <p>2. Rengiant teisės aktų projektus dėl automobilio vairuotojų komandiruočių už Lietuvos Respublikos ribų (1 d. d. ir daugiau) bei Lietuvoje (daugiau kaip 1 d. d.), vadovautis 1 punkte nurodytu įsakymu.</p>	<p>Iki 2021-08-02</p> <p>Nuolat</p>	<p>Personalo skyriaus vyr. specialistė</p> <p>Personalo skyriaus vedėja, vyr. specialistės, atliekančios administracijos darbuotojų personalo klausimų administravimo funkcijas</p>
8.	Nustatyti Savivaldybės įmonių, viešųjų įstaigų, kurių dalininkas (ar savininkas) yra savivaldybės institucija, vadovaujančiųjų darbuotojų, turinčių teisę naudotis tarnybiniais lengvaisiais automobiliais, pareigybų sąrašą ir tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo savivaldybės įmonėse, viešosiose įstaigose taisykles (ataskaitos 44 p.)	Parengti reikiamus teisės aktus	2022-01-01	Bendrojo skyriaus vedėja
9.	NVŠ programas vertinti vadovaujantis Neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo tvarkos apraše nustatyto periodiškumo reikalavimo (ataskaitos 46 p.)	Įvertinti iki rugpjūčio 15 d. ir iki gruodžio 15 d. pareiktas NVŠ teikėjų pateiktas programas	nuolat	Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyr. specialistas
10.	Užtikrinti, kad didinant ar mažinant NVŠ lėšų sumą vienam NVŠ programoje dalyvaujančiam vaikui, ji būtų pagrįsta. Skiriant didesnę finansavimą aptarti	Keičiant NVŠ lėšų sumą vienam programos dalyviui NVŠ programų vertinimo komisija nusistato prioritetus, dėl lėšų keitimo. Rekomenduoti nedidinti lėšų	nuolat	Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyr. specialistas

	<p>aukštesnius NVŠ programos vykdymo kokybinius ir (ar) kiekybinius rodiklius. Užtikrinti, kad būtų laikomasi NVŠ tvarkos aprašo nustatytos rekomendacijos (ataskaitos 48 p.)</p>	<p>daugiau negu 15 Eur vienam vaikui, jeigu NVŠ programose dalyvauja mažiau negu 75 proc. savivaldybės mokinių</p>		
11.	<p>Nustatyti maksimalų vaikų skaičių NVŠ programos įgyvendinimo grupėse (ataskaitos 48 p.)</p>	<p>Parengti Administracijos direktoriaus įsakymą dėl maksimalaus vaikų skaičiaus NVŠ programos įgyvendinimo grupėje.</p>	2021-09-01	<p>Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyr. specialistas</p>
12.	<p>Vykdyti Neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo reikalavimas dėl viešinimo (ataskaitos 49 p.)</p>	<p>Nuolat, bet ne rečiau kaip kartą per tris mėnesius, NVŠ teikėjas visuomenės informavimo priemonėmis (spaudoje, savivaldybės tinklalapyje, socialiniuose tinkluose ir kt.) viešina apie NVŠ programų įgyvendinimo eigą, rezultatus, kitą informaciją. Programų viešinimo stebėseną vykdo Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus specialistai, atsakingi už NVŠ.</p>	nuolat	<p>Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyr. specialistas</p>
13.	<p>Tinkamai reglamentuoti ir kontroliuoti, kad vietinė rinkliava už leidimą įrengti kilnojamosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje būtų vykdoma (ataskaitos 52 p.)</p>	<p>Spręsti dėl vietinės rinkliavos už leidimą įrengti kilnojamosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje aktualumo; nusprendus rinkliavos nenaikinti, patikslinti rinkliavos nuostatus, patvirtinti kitus reikalingus dokumentus</p>	2021-12-31	<p>Strateginio planavimo ir turto valdymo skyriaus vyriausioji specialistė</p>
14.	<p>Patikslinti Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintą Savivaldybės teikiamų administracinių paslaugų sąrašą (ataskaitos 53 p.)</p>	<p>Naujas paslaugų sąrašas patvirtintas 2021-06-03 administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-395. Papildžius PASIS naujomis paslaugomis atnaujinti sąrašą</p>	2022-01-01	<p>Bendrojo skyriaus vyriausioji specialistė</p>

Plano sudarymo paaiškinimas:

1–2 lentelės stulpelius užpildo Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai, atlikę auditą;
3–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas.

Audito ataskaitos „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto vykdymo ir turto naudojimo audito rezultatų“ priedas Nr. 1

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito tikslas:

- įvertinti Biržų rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- įvertinti Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus⁷¹, Tarptautinius audito standartus⁷².
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad konsoliduotosiose finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės biudžetas ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Nustatyti dalykai skirstomi į turinčius reikšmingą įtaką subjekto ataskaitų rinkinio teisingumui, savivaldybės ataskaitų rinkinio teisingumui ir jos neturinčius. Reikšmingu dalyku Savivaldybės KFAR yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, turinti įtakos vienam konsoliduotųjų finansinių ataskaitų straipsniui, viršijanti 1175 tūkst. Eur (apskaičiuota atsižvelgiant į pasirinktą reikšmingumą), taip pat kokybiškai reikšmingu yra laikoma svarbiausių vidaus kontrolės priemonių nebuvimas ar jų nesilaikymas. Reikšmingu dalyku Savivaldybės BVA yra laikoma apskaitos klaida ar jų visuma, viršijanti 601 tūkst. Eur. Kokybinį reikšmingumą naudojome nustatytų dalykų vertinimui tais atvejais, kai iškraipymų suma (nors yra mažesnė už kiekybinį reikšmingumą) gali daryti įtaką vartotojų priimamiems sprendimams.

Audito apimtis ir metodai	
Audituotos (konsoliduotos) finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys: konsoliduotoji finansinės būklės, konsoliduotoji veiklos rezultatų, konsoliduotoji pinigų srautų ir konsoliduotoji grynojo turto pokyčio ataskaitos bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2020-12-31 duomenis. Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys: Biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo ataskaita (forma Nr. 1-sav.), Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2-sav.), Skolinių įsipareigojimų ataskaita (10 priedas), Mokėtinų sumų ataskaita (9 priedas) bei aiškinamasis raštas dėl 2020 m. Savivaldybės biudžeto vykdymo.
2020 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	2020 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 78 350,99 tūkst. Eur, pabaigoje – 81 047,06 tūkst. Eur.

⁷¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymas Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais)

⁷² Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://lar.lt/www/new/page.php?326>).

2020 m. pajamos, sąnaudos ir patirtos išlaidos	Savivaldybė gavo 45 109,62 tūkst. Eur pajamų ir patyrė 45 621,01 tūkst. Eur išlaidų. Savivaldybės pagrindinės veiklos rezultatas neigiamas – išlaidos viršijo pajamas 511,39 tūkst. Eur. Savivaldybė gavo 31 886,1 tūkst. Eur pajamų ir patyrė 32 820,0 tūkst. Eur išlaidų.
Vykdomos programos ir asignavimų valdytojams patvirtinti asignavimai	Savivaldybės 2020 metų biudžete patvirtinta 6 programos, Savivaldybės biudžeto asignavimai paskirstyti 32 asignavimų valdytojams, asignavimų planas (įskaitant patikslinimus) yra 34 140,1 tūkst. Eur, iš jų Savivaldybės administracijai patvirtinta apie 48,8 proc. visų asignavimų.
Veikusių pavaldžios, kontroliuojamos įstaigos	Audito metu vertinome 34 subjektų (29 biudžetinės įstaigos, 4 viešosios įstaigos ir Iždas) finansinių ataskaitų pagrindu sudaryto 2020 metų KFAR duomenis ir 32 asignavimų valdytojų biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu sudaryto 2020 metų BVAR duomenis.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo
Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros	
2020 m. savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenys	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos kiekybiškai reikšmingos sritys ir kuriose egzistuoja iškraipymo rizika: turto, pajamų, įsipareigojimų ir sąnaudų.	
Turto sritis	Subjektuose įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, amortizacijos ir nusidėvėjimo skaičiavimo operacijų registravimą apskaitos registruose (teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis). Įvertinome turto balansinės vertės ir finansavimo sumų likučių atitiktį.
Įsipareigojimų sritis	Atrankos būdu įvertinome įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Pajamų sritis	Vertinome pajamų pripažinimą ir įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, tinkama verte, esant pagrindžiantiems dokumentams, tinkamomis sąskaitų korespondencijomis).
Sąnaudų sritis	Atrankos būdu vertinome: - sąnaudų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte ir tinkamomis sąskaitų korespondencijomis); - atostogų rezervo paskaičiavimą; - atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Bendras ataskaitų rinkinio ir konsolidavimo proceso vertinimas	Patikrinome apskaitos metodų tinkamumą ir apskaitinių vertinimų pagrįstumą. Patikrinome konsolidavimo metu atliktų koregavimų tinkamumą, išsamumą ir tikslumą. Patikrinome bendrą ataskaitų rinkinių pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimą, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti ūkiniai įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – biudžeto ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių reikalavimus.
2020 m. biudžeto asignavimų panaudojimo vertinimas	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos kiekybiškai	Biudžeto išlaidų srityje kiekybiškai reikšmingiausia ir dėl rizikos – darbo užmokesčio sritis (darbo apmokėjimo sąlygų nustatymo teisėtumas, skaičiavimo teisingumas, išmokų skyrimas); Prekių ir paslaugų naudojimo

reikšmingos sritys, kuriose egzistuoja neatitikties rizika	sritis (transporto išlaikymas, prekių įsigijimas, ilgalaikio materialiojo turto remontas ir kitos paslaugos); Ilgalaikio turto sritis.
Asignavimų panaudojimas	Atrinktose įstaigose atlikome audito procedūras ir vertinome ar pagrįstai ir teisėtai panaudotos lėšos darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui, prekių ir paslaugų naudojimui, ar laikomasi sutarčių sąlygų. Ar turtas įsigytas teisės aktų nustatyta tvarka, ar išlaidos turtui įsigyti buvo suplanuotos ir neviršijo patvirtinto asignavimų plano.

Teisės aktai, kuriems vertinta atitiktis:

- Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas.
- Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas.
- Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
- Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-06-21 nutarimas Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl Savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“.
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimas Nr. 719 „Dėl Inventorizacijos tvarkos patvirtinimo“.
- Finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“.
- Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai (toliau – VSAFAS).
- Vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymas.
- Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas.

Audito ataskaitos „Dėl Biržų rajono savivaldybės
2020 metų konsoliduotųjų finansinių
ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto
vykdymo ir turto naudojimo audito
rezultatų“ priedas Nr. 2

**BUHALTERINĖS APSKAITOS DUOMENŲ
NEATITIKIMAI SU BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
TARYBOS SPRENDIMO DUOMENIMIS 2020 M.
GRUODŽIO 31 DIENAI**

Gatvės numeris	Gatvės pavadinimas	Patvirtinta Tarybos sprendimu, ilgis, km	Buhalterinės apskaitos duomenimis, ilgis km
B-004	Akacijų tak.	0,127	į apskaitą neįtraukta
B-006	Alyvų tak.	0,466	į apskaitą neįtraukta
B-010	Ateities g.	0,302	0,291
B-011	Atgimimo g.	0,125	0,114
B-013	Aukštoji g.	0,295	0,280
B-014	Aušros g.	0,485	0,4529
B-015	Aviečių g.	0,100	į apskaitą neįtraukta
B-016	Ažuolyno g.	0,281	0,267
B-017	Ažuolo g.	0,363	į apskaitą neįtraukta
B-018	J. Basanavičiaus g.	2,000	1,8574
B-019	Bažnyčios g.	0,166	0,20887
B-020	Begonijų g.	0,174	į apskaitą neįtraukta
B-022	Bičių g.	0,273	į apskaitą neįtraukta
B-023	Bičiulių tak.	0,537	į apskaitą neįtraukta
B-024	J. Bielinio g.	0,530	0,497
B-027	Birutės g.	0,158	0,155
B-032	Diemedžių tak.	0,125	į apskaitą neįtraukta
B-034	Dvaro g.	0,442	0,355
B-035	Eglynų g.	0,580	0,546
B-040	Gėlių tak.	0,555	į apskaitą neįtraukta
B-042	Gilių g.	0,280	į apskaitą neįtraukta
B-044	Gluosnių g.	0,290	0,258
B-045	Gvazdikų g.	0,174	į apskaitą neįtraukta
B-047	Ievų g.	0,338	į apskaitą neįtraukta
B-052	Jaunuolių g.	0,173	į apskaitą neįtraukta
B-053	Jazminų tak.	0,453	į apskaitą neįtraukta
B-056	Kalno g.	0,312	0,3005
B-060	Kaštonų g.	0,653	0,68
B-061	Kaulenio g.	0,200	į apskaitą neįtraukta
B-063	Kėnių tak.	0,127	į apskaitą neįtraukta
B-066	Klevų g.	0,244	0,235
B-067	P. Klybo g.	0,784	0,38
B-068	Kluono g.	0,110	0,203

B-070	V. Kudirkos g.	1,861	1,78
B-071	Laisvės g.	0,906	0,87
B-072	Lakštingalų g.	0,109	0,1012
B-073	Lanksvų tak.	0,125	į apskaitą neįtraukta
B-076	Lazdynų g.	0,910	į apskaitą neįtraukta
B-077	Lelijų g.	0,256	0,248
B-084	Maironio g.	0,304	0,280
B-086	Maumedžių g.	0,266	0,25
B-089	Mėtų g.	0,203	į apskaitą neįtraukta
B-090	Minties g.	0,117	0,105
B-092	J. Nastopkos	0,578	0,552
B-098	Pakalnučių g.	0,237	į apskaitą neįtraukta
B-100	Paparčių g.	0,319	0,3
B-101	Parko g.	0,152	0,142
B-103	Partizanų g.	0,200	0,173
B-105	Pastotės g.	0,800	į apskaitą neįtraukta
B-106	Paupio g.	0,206	0,212
B-107	Pelargonijų g.	0,172	į apskaitą neįtraukta
B-108	Pelkių g.	0,414	0,3889
B-112	Pilies g.	0,096	0,091
B-116	Pušyno g.	0,206	į apskaitą neįtraukta
B-117	Pušų g.	0,181	0,171
B-118	Putino tak.	0,479	į apskaitą neįtraukta
B-119	Putinų g.	0,551	į apskaitą neįtraukta
B-120	Radvilos g.	0,405	0,415
B-121	Ramioji g.	0,461	0,437
B-122	Ramunių g.	0,133	0,14
B-125	Rytų g.	0,295	į apskaitą neįtraukta
B-126	Rotušės g.	0,636	0,6243
B-127	Rožių g.	0,249	0,243
B-128	Rožių tak.	0,444	į apskaitą neįtraukta
B-130	Ruoliškio g.	0,905	0,886
B-131	A. Sabaliausko	0,224	0,14
B-132	Sąjungos g.	0,861	0,83
B-133	Šaltalankio g.	0,200	į apskaitą neįtraukta
B-135	Salvijų g.	0,237	į apskaitą neįtraukta
B-137	Saulės tak.	0,510	į apskaitą neįtraukta
B-138	Saulėtekio g.	0,292	0,275
B-139	Sedulų tak.	0,128	į apskaitą neįtraukta
B-140	Senolių g.	0,171	į apskaitą neįtraukta
B-142	Šilų g.	0,094	0,0916
B-143	J. Šimkaus g.	0,231	0,2196
B-144	Širvėnos g.	0,141	0,132
B-145	Širvėnos tak.	0,526	į apskaitą neįtraukta
B-146	Skratiškių g.	0,754	0,739
B-147	Slyvų g.	0,527	į apskaitą neįtraukta

B-149	Sodų g.	0,134	0,129
B-150	Sodžiaus tak.	0,337	i apskaitą neįtraukta
B-151	Sparnų g.	0,298	0,351
B-152	Statybininkų g.	0,103	0,099
B-154	Šviesos g.	0,364	0,353
B-155	Švyturio g.	0,413	0,334
B-158	Tiekimo g.	0,684	0,678
B-159	Tylos g.	1,310	1,291
B-161	Tiškevičių g.	0,602	i apskaitą neįtraukta
B-162	Tujų g.	0,205	i apskaitą neįtraukta
B-163	Tulpių g.	0,700	i apskaitą neįtraukta
B-165	Tvenkinio g.	0,342	i apskaitą neįtraukta
B-167	Vakarų g.	0,241	i apskaitą neįtraukta
B-168	Vandens tak.	0,566	i apskaitą neįtraukta
B-169	Vartų tak.	0,491	i apskaitą neįtraukta
B-171	Vejos tak.	0,536	i apskaitą neįtraukta
B-172	Veterinarijos g.	1,100	0,956
B-175	Vynuogių g.	0,570	i apskaitą neįtraukta
B-176	Vyšnių g.	0,281	0,289
B-177	Vytauto g.	1,325	2,74
B-178	Vyturio g.	0,127	0,136
B-181	Žemaitės g.	1,630	1,59
B-183	Žibučių g.	0,237	i apskaitą neįtraukta
B-184	Žiedų g.	0,202	i apskaitą neįtraukta
B-185	Žilvičių g.	0,174	i apskaitą neįtraukta
B-186	Žvejų g.	0,279	0,308

Audito ataskaitos „Dėl Biržų rajono savivaldybės
2020 metų konsoliduotųjų finansinių
ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto
vykdymo ir turto naudojimo audito
rezultatų“ priedas Nr. 3

Eil. Nr.	Ištaigos pavadinimas	Pagrindinės veiklos paslaugų sąnaudų suma, Eur	Iš jų prie kitų paslaugų sąnaudų neteisingai priskirtos sąnaudos:						
			Komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudos	Transporto sąnaudos	Socialinių išmokų sąnaudos (Nemokamo maitinimo iš valstybės biudžeto)	Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos	Paprastojo remonto ir eksplotacijos sąnaudos	Nuomos sąnaudos	Kitos sąnaudos
1	Biržų rajono savivaldybės administracija	918977,63	305,50	1249,46			72188,31		
2	Biržų „Saulės“ gimnazija	24660,88			13155,60		603,93		
3	Biržų kultūros centras	40263,94	262,88	60,0			670,98	237,50	
4	Biržų švietimo pagalbos tarnyba	21100,89	26,65			180,0	329,12		
5	Biržų lopšelis-darželis „Genys“	11739,69	1263,36				1847,18		
6	Biržų „Atžalyno“ pagrindinė mokykla	42052,72	589,95		21487,90	63,20	2254,79		
7	Biržų „Aušros“ pagrindinė mokykla	61845,47	55,32		47645,31		2256,60		
8	Biržų rajono Kirdonių universalus daugiafunkcis centras	8176,37	109,64		394,40		1178,11		
9	Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla	59397,52	98,13		41365,58		1029,05		

10	Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešoji biblioteka	13261,30	39,77					697,63		117,00
11	Biržų lopšelis-darželis „Drugelis“	6421,54	1334,15					1904,52		20,00
12	Biržų rajono Kratiškių mokykla-daugiafunkcis centras	19990,12	194,06	150,00	6925,90			1255,06		
13	Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazija	35142,79	253,13		23368,70			3426,90		
14	Biržų lopšelis-darželis „Ąžuoliukas“	6436,34						454,11		
15	Biržų rajono Legailių globos namai	44407,96	877,71	477,95		76,23		34699,49		
16	Biržų mokykla-darželis „Vyturėlis“	5659,87	1175,25	116,00				1530,33		
17	Biržų krašto muziejus „Sėla“	57527,88						8959,72		
18	Biržų rajono kūno kultūros ir sporto centras	32429,46	70,02					1799,40		250,00
19	Biržų turizmo informacijos centras	16478,96	390,80					977,20		130,00
20	Biržų rajono savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnyba	1056,81	68,81					451,72		
21	Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokykla	4910,55	25,99					576,08		200,00
22	Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	73289,24	127,05					110,11		200,00
	Iš viso	1505227,93	7268,17	2053,41	154343,39	319,43	139200,34	237,50	917,00	

Audito ataskaitos „Dėl Biržų rajono savivaldybės
2020 metų konsoliduotųjų finansinių
ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto
vykdymo ir turto naudojimo audito
rezultatų“ priedas Nr. 4

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS RAŠTAI
(ATASKAITOS), PATEIKTI KONSOLIDUOJAMIEMS SUBJEKTAMS**

Eil. Nr.	Adresatas	Rašto data	Rašto Nr.	Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos rašto (ataskaitos) antraštė	Teiktų rekomendacijų skaičius
1.	Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui	2021-03-18	K4-21	Dėl audito ataskaitos	7
2.	Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui	2021-05-20	K4-35	Dėl Biržų kultūros centro finansinio (teisėtumo) audito ataskaitos ir išvados	1
3.	Biržų kultūros centro direktoriui	2021-05-20	K4-34		19
4.	Biržų „Saulės“ gimnazijos direktoriui	2021-05-21	K4-36	Dėl Biržų „Saulės“ gimnazijos finansinio (teisėtumo) audito ataskaitos ir išvados	13
5.	Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriui	2021-06-23	K4-43	Dėl nustatytų neatitikimų	1
6.	Biržų „Atžalyno“ pagrindinės mokyklos direktoriui	2021-06-23	K4-44	Dėl nustatytų neatitikimų	1
7.	Biržų „Aušros“ pagrindinės mokyklos direktoriui	2021-06-23	K4-45	Dėl nustatytų neatitikimų	1
8.	Biržų lopšelis-darželis „Ąžuoliukas“	2021-06-23	K4-46	Dėl nustatytų neatitikimų	1
9.	Biržų lopšelio-darželio „Drugelis“ direktoriui	2021-06-23	K4-47	Dėl nustatytų neatitikimų	1
10.	Biržų lopšelio-darželio „Genys“ direktoriui	2021-06-23	K4-48	Dėl nustatytų neatitikimų	1
11.	Biržų r. Kirdonių universalus daugiafunkcio centro direktoriui	2021-06-23	K4-49	Dėl nustatytų neatitikimų	1
12.	Biržų r. Vabalninko Balio Sruogos gimnazijos direktoriui	2021-06-23	K4-50	Dėl nustatytų neatitikimų	1
13.	Biržų r. Kratiškių mokyklos- daugiafunkcio centro direktoriui	2021-06-23	K4-51	Dėl nustatytų neatitikimų	1

14.	Biržų r. savivaldybės J. Bielinio viešosios bibliotekos direktoriui	2021-06-23	K4-52	Dėl nustatytų neatitikimų	1
15.	Biržų švietimo pagalbos tarnybos direktoriui	2021-06-23	K4-53	Dėl nustatytų neatitikimų	1
16.	Biržų r. savivaldybės priešgaisrinės apsaugos tarnybos direktoriui	2021-06-23	K4-54	Dėl nustatytų neatitikimų	1
17.	Biržų mokyklos-darželio „Vyturėlis“ direktoriui	2021-06-23	K4-55	Dėl nustatytų neatitikimų	1
18.	Biržų r. kūno kultūros ir sporto centro direktoriui	2021-06-23	K4-56	Dėl nustatytų neatitikimų	1
19.	Biržų turizmo ir informacijos centro direktoriui	2021-06-23	K4-57	Dėl nustatytų neatitikimų	1
20.	Biržų r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriui	2021-06-23	K4-58	Dėl nustatytų neatitikimų	1
21.	Biržų Vlado Jakubėno muzikos mokyklos direktoriui	2021-06-23	K4-59	Dėl nustatytų neatitikimų	1
22.	Biržų r. Legailių globos namų direktoriui	2021-06-28	K4-60	Dėl nustatytų neatitikimų	2
23.	Biržų krašto muziejus „Sėla“	2021-06-28	K4-61	Dėl nustatytų neatitikimų	2
24.	31 VSS subjektams pagal sąrašą	2021-07-02	K4-63	Dėl informacijos pateikimo	1